

DECLARACIÓN DE IMPACTO AMBIENTAL FORMULADA POLA DIRECCIÓN XERAL DE CALIDADE AMBIENTAL, SOSTIBILIDADE E CAMBIO CLIMÁTICO RELATIVA AO PROXECTO DO PARQUE EÓLICO TOURIÑÁN III-2, NOS CONCELLOS DA ESTRADA, CUNTIS E CAMPO LAMEIRO (PONTEVEDRA), PROMOVIDO POR GREENALIA WIND POWER TOURIÑÁN, S.L.U. (CLAVE: 2022/0177)

A Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, en base ás súas competencias para resolver este expediente ambiental segundo o Decreto 42/2019, do 28 de marzo, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda e de conformidade coa proposta do Servizo de Avaliación Ambiental de Proxectos da Subdirección Xeral de Avaliación Ambiental, que a continuación se transcribe:

A Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, establece no seu artigo 7.1.a) que os proxectos comprendidos no seu anexo I someteranse a unha avaliación de impacto ambiental ordinaria.

Entre os proxectos que figuran no dito anexo I atópanse, no grupo 3.i, os parques eólicos que teñan 50 ou máis aeroxeradores, ou máis de 30 MW ou que se atopen a menos de 2 km doutro parque eólico en funcionamento, en construción, con autorización administrativa ou con declaración de impacto ambiental.

Segundo o EsIA este sería o caso da actuación pretendida, dado que este parque se localiza a menos de dous quilómetros do parque eólico autorizado Pico Touriñán (2010/0254).

Considerando o anterior, o proxecto someteuse ao trámite de avaliación de impacto ambiental ordinaria e, téndose practicado o referido procedemento, procede formular a correspondente declaración de impacto ambiental (DIA), de acordo co disposto no artigo 41 da dita Lei 21/2013.

1. INFORMACIÓN SOBRE O PROXECTO

1.1. Promotor e órgano substantivo

O promotor do proxecto é Greenalia Wind Power Touriñán, S.L.U. e o órgano substantivo a Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais da Vicepresidencia primeira e Consellería de Economía, Industria e Innovación.

1.2. Antecedentes, obxecto do proxecto, descrición e localización

O 24.09.2013 a Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación ambiental (a actualmente Secretaría Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático) formulou a declaración de impacto ambiental (DIA) do parque eólico Touriñán III-2, publicada no DOG o 21.09.2019.

O 14.02.2020 recíbese nesta dirección xeral un oficio da Dirección Xeral de Enerxía e Minas informando de que lle se outorgan as autorizacións administrativas previas e de construción.

Este proxecto non chegou a desenvolverse e o promotor, logo de terse superado o prazo previsto na disposición transitoria primeira da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental presentou ante o órgano substantivo, unha solicitude para o novo proxecto coa mesma potencia pero elimínanse tres posicións de aeroxeradores e adáptase o proxecto ás novas necesidades técnicas.

De acordo co estudo de impacto ambiental, o proxecto ten por obxecto a execución dun parque eólico de 24 MW de potencia total nos concellos da Estrada, Cuntis e Campo Lameiro (Pontevedra), composto por 5 aeroxeradores e a súa infraestrutura asociada (plataformas de montaxe, vieiros, gabias de cableado, subestación...) que se localizarán dentro do polígono definido polas coordenadas UTM que se indican no punto 3 desta DIA.

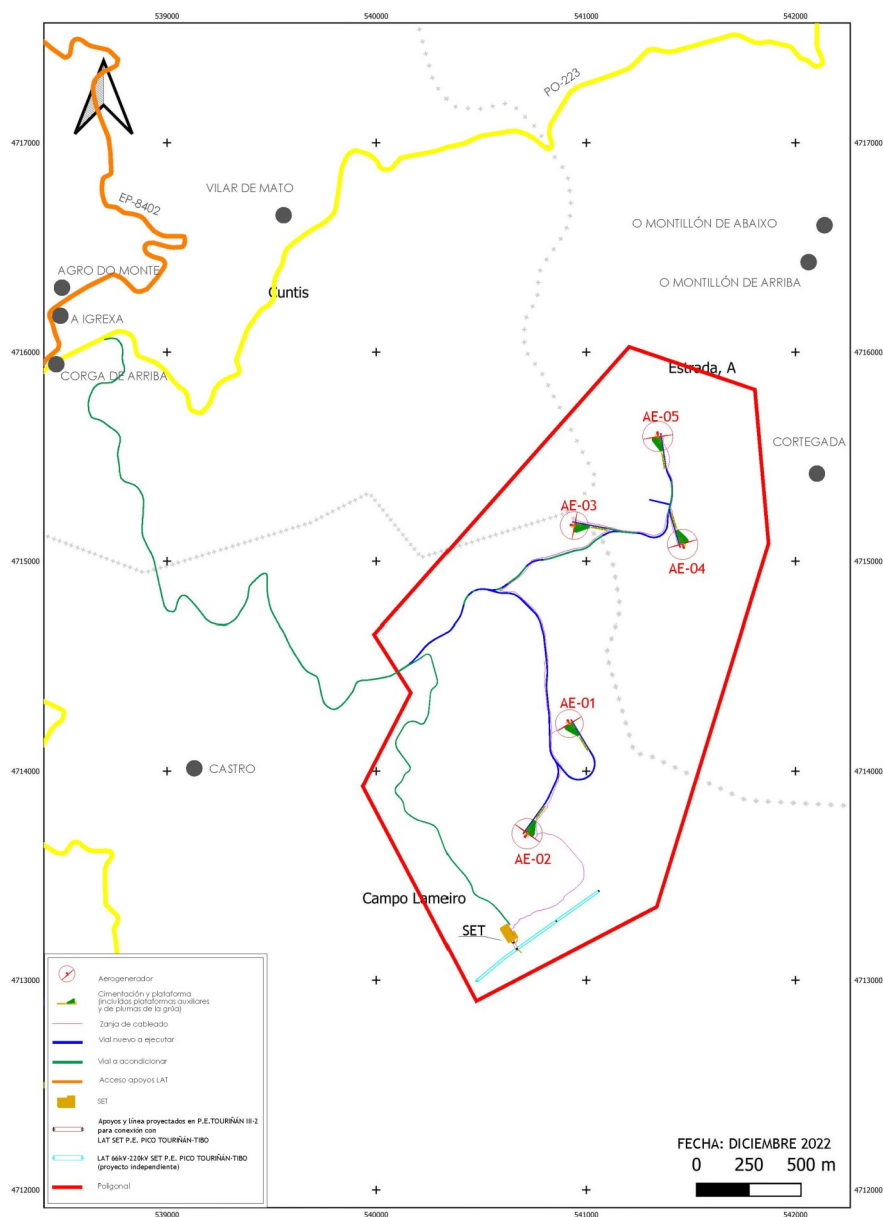
As características principais do proxecto son as seguintes:

- Número de aerogeradores: 5
- Modelo previsto: Siemens Gamesa SG 5.0-145 (AE02, AE04 e AE05) e SG 5.0-132 (AE01 e AE03)
- Potencia nominal unitaria: 5 MW (AE01 limitado a 4MW)
- Potencia total instalada: 24 MW
- Altura de buxa: 84 m (AE01 e AE03) e 90 m (AE02, AE04 e AE05)
- Diámetro de rotor: 132 m (AE01 e AE03) e 145 m (AE02, AE04 e AE05)
- Orzamento (execución material): 21.969.001,17 €
- Prazo de execución: 8 meses

Inclúese a continuación un bosquejo do proxecto coa configuración do proxecto:

Cada aeroxerador estará equipado cun transformador elevador 30/0,69 kV no seu interior. A rede de media tensión do parque recollerá a enerxía xerada polos aeroxeradores e transportarase ata a subestación colectora SET parque eólico Pico Touriñán III-2, estará formada polos seguintes elementos:

- 5 centros de transformación, grupo de conexión Dyn11 e tensión 30/0,69 kV localizados no interior dos aeroxeradores.
- 2 liñas soterradas de 30 kV para conectar os aeroxeradores entre si e coa subestación colectora do parque. Circuito nº1 AE03, AE04 e AE05 de lonxitude 4.746 m e circuito nº2 AE01 e AE02 de 1.734 m. Os condutores de media tensión serán de tipo RHZ1-OL 18/30 kV Al de sección variable de 240 e 400 mm².

A rede de cableado estará composta polo tendido de media tensión, baixa tensión comunicacións e realizarase mediante condución en gabias cunha lonxitude total en planta de 4.171 m.

A enerxía do parque eólico, así como do parque eólico Rosa dos Ventos (proxecto independente) ingresarase á rede eléctrica nacional a través da subestación colectora Touriñán III-2 de 30/220 kV. Ademais, esta subestación servirá de transformación de 132 kV a 220 kV á enerxía procedente do parque eólico de Monte Arca (proxecto independente).

A subestación colectora Touriñán III-2 conectarase á súa vez á liña, xa existente e que forma parte dun proxecto independente, LAT 220 kV SET Pico Touriñán-SET Tibo mediante unha nova liña aérea a 220 kV de 54,03 kv de 54,03 m, e que estará constituída por dous circuitos trifásicos nos que se usará un condutor de aluminio-aceiro. Disporá de dous apoios intermedios entre a subestación e a liña existente de entroke LAT 220 kV SET Pico Touriñán-SET Tibo (proxecto independente e autorizado).

1.3. Principais elementos ambientais da contorna

O proxecto localízase na zona dos municipios pontevedreses da Estrada, Cuntis e Campo Lameiro, nunha contorna de montes que acada unha altitude de 800 metros, con cumios suaves de pendentes baixas ou moderadas. Os núcleos de poboación, de carácter compacto, sitúanse nas zonas de topografía menos acusada, a media ladeira ou nos vales fluviais, presentando unha tradicional paisaxe agraria con prados e campos de cultivos ao redor das aldeas. As vías de comunicación máis próximas ao parque son a estrada autonómica PO-222 e a provincial EP-8305; algo máis lonxe discorren a PO-230, EP-7022 e a EP-8301.

A nivel hidrolóxico, o proxecto está dentro do ámbito de actuación da Demarcación Hidrográfica Galicia Costa. O sistema de explotación no que se sitúa a dita infraestrutura é o 03 "Río Umia e Ría de Arousa (marxe esquerda)". Discorren próximos as actuacións definidas os seguintes cursos fluviais identificados por Augas de Galicia: O río do Umia (253) e os seus afluentes e os tributarios destes, entre os que están o regueiro de Ponte dos Fornos (25302102) e o rego de Laxe (sen codificar); o rego de Maneses (273036) e os seus afluentes, entre os que está o rego de Moscallo (27303601); e o rego dos Calvos (273034) e os seus afluentes e os tributarios destes, entre os que está o rego do Cubillón (27303402).

O encoro existente máis próximo ás obras do parque e que podería resultar afectado por elas é: o encoro de Umia (ES.014.NR.253.000.02.00) a uns 2,5 km ao norte das obras do parque.

Nas zonas elevadas domina principalmente a vexetación arbustiva sobre a que resaltan numerosos afloramentos rochosos de granito. Tamén aparecen áreas con repoboacións de eucalipto e piñeiro, e manchas de frondosas autóctonas, fundamentalmente asociadas aos cursos de auga.

Segundo o EslA, distínguense as seguintes unidades de vexetación: bosque autóctono de carballos e castiñeiros; bosque de ribeira; bosque mixto; pradeiras, pasteiros e terras de cultivo; repoboacións forestais de eucalipto; de piñeiros; matogueira; e vexetación propia de zonas húmidas.

En canto a hábitats naturais, a Dirección Xeral de Patrimonio Natural emite no seu informe que, de acordo ao *Atlas de hábitats naturais e seminaturais de España (2005)*, na zona de actuación localízanse

teselas onde se identifican os hábitats naturais de interese comunitario e/ ou prioritarios (*): uceiras húmidas atlánticas de zonas mornas de *Erica ciliaris* e *Erica tetralix* (4020*), uceiras secas europeas (4030) e uceiras oromediterráneas endémicas con toxo (4090).

En canto á flora inventariada nas cuadrículas 10x10 km que abranguen o ámbito de actuación do proxecto, segundo a documentación aportada pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural existe unha especie catalogada como vulnerable no Catálogo galego de especies ameazadas (*Narcissus cyclamineus*). Non obstante, a Dirección Xeral de Patrimonio Natural, indica que na información máis detallada como a proporcionada polo Atlas de flora vascular ameazada de España (cuadrícula 1x1) non determina a presenza, na zona de actuación, de ningunha especie de flora ameazada.

Entre a fauna inventariada nas cuadrículas 10x10 km que abranguen o ámbito de actuación do proxecto, segundo a documentación aportada pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural existen varias especies incluídas no Catálogo galego de especies ameazadas (CGEA) coas categorías de vulnerable (os anfibios: *Chioglossa lusitanica* e *Rana iberica*; o invertebrado: *Geomalacus maculosus*; os peixes: *Alosa alosa*, *Petromyzon marinus* e *Gasterosteus gymnotus*; o reptil: *Chalcides bedriagai*; as aves: *Scolopax rusticola* e *Circus pygargus*; e os mamíferos (entre os que se atopan os morcegos): *Galemys pyrenaicus*, *Rhinolophus hipposideros*, *Rhinolophus ferrumequinum* e *Myotis mystacinus*) ou en perigo de extinción (o réptil: *Chalcides bedriagai* spp. *schoeniculus* e as aves: (*Milvus milvus*, *Gallinago gallinago* e *Vanellus vanellus*).

Respecto da avifauna, a Dirección Xeral de Patrimonio Natural indica no seu informe que non é previsible atopar parellas nidificantes de *Vanellus vanellus*, nesta zona de acordo coa información do *Atlas de aves reproductoras (2003)* do MITECO, e segundo o *II Censo nacional publicado no ano 2016 por SEO-BirdLife para o sisón común en España* non é previsible encontrar machos desta especie na zona. O EslA detectou nos transectos un total de 333 individuos de 19 especies distintas.

Respecto ás aves rapaces, segundo o estudo preoperacional do EslA, detectouse a presenza de tres especies, sendo a máis abundante o lagarteiro (*Falco tinnunculus*) cun total de catro individuos, seguido do miñato (*Buteo buteo*) con tres exemplares detectados, e a tartaña cincuenta (*Circus pygargus*) con unha cita, sendo esta última a única presente nos catálogos de especies ameazadas. Respecto ás aves nocturnas non se detectaron, concluíndo que a súa presenza é escasa. Respecto á comunidade de quirópteros detectáronse tres especies das que dúas están catalogadas como vulnerables no Catálogo galego de especies ameazadas (aínda que non se detectaron na zona de implantación do parque).

No que atinxe a espazos protexidos e outras zonas ou elementos de interese ambiental, o lugar onde se localizan as instalacións do proxecto non ostenta ningunha figura de espazos protexidos das recollidas na Lei 5/2019, do 2 de agosto, do patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia nin da Lei 42/2007, do 13 de decembro, do Patrimonio Natural e da Biodiversidade. Tampouco se atopa en ningún espazo que, se atope en estudo na Dirección Xeral de Patrimonio Natural, en ningunha área protexida por instrumentos internacionais nin noutras figuras de protección.

Non se atopa dentro de ningunha das áreas prioritarias para a avifauna ameazada e/ou zonas de protección das publicadas na Resolución do 18 de outubro de 2021, da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, relativa ás liñas eléctricas de alta tensión.

No que respecta ao Inventario de Humidais de Galicia (IHG), segundo a Dirección Xeral de Patrimonio Natural non existe zonas húmidas protexidas no espazo.

No que respecta á paisaxe, de acordo co Catálogo das paisaxes de Galicia (Decreto 119/2016, do 28 de xullo), o lugar no que se proxecta a actuación localízase nas grandes áreas paisaxísticas Galicia Central e Rías Baixas, nas comarcas paisaxísticas Terra de Montes-alto Léz, e Umia-O Salnés e Baixo Léz, respectivamente.

As áreas de especial interese paisaxístico (AEIP) máis próximas son a AEIP-08-10 Área arqueolóxica de Campo Lameiro, a 3,1 km ao suroeste; as AEIP-08-09 Castro de Penalba e a AEIP-08-23 San Xusto-Río Léz a 4,8 km tamén en dirección suroeste; e a AEIP-07-33 Coto de Codeseda, a 5,6 km ao nordés.

Respecto aos miradoiros, ao redor do parque localízanse os seguintes: Moraño, 4,4 km ao suroeste; Alto das Quintas, 4,6 km ao nordés; Penalba, 5,3 km ao suroeste; Monte Fental, 6 km ao norte; Parque Maráns, 6,7 km ao noroeste; Miradoiro O Castro-Eira dos Mouros-Trocastello, a 7,5 km ao noroeste; Pedrouzos, 8,2 km ao sueste; Limeres e Monte das Fragas a 9,2 km ao suroeste e sueste, respectivamente; e Monte Coirego a uns 9,6 km ao suroeste.

En relación a outros valores recollidos no Catálogo das paisaxes, o sendeiro GR 94 Rural de Galicia, discorre, en dirección norte-sur a 1,4 km ao oeste do aeroxerador máis próximo, e o PR-G 123 Senda peonil da Ponte do Ramo, sitúase a uns 2 km ao noroeste.

Segundo a análise de visibilidade realizada no EIIP do EslA, os aeroxeradores serán visibles dende distintos elementos de interese paisaxístico como son as AEIP, miradoiros e rutas de sendeirismo. Polo que segundo o EIT, a este respecto cabe destacar a alta incidencia visual que se producirá, dada a distancia existente e o potencial número de observadores, sobre a metade leste da AEIP-08-10 Área arqueolóxica de Campo Lameiro, dende onde serán visibles os cinco aeroxeradores do parque.

En canto ao patrimonio cultural, de acordo ao informe emitido pola Dirección Xeral de Patrimonio Cultural en relación ao EslA, inventariáronse os seguintes bens arqueolóxicos:

- Petróglifo do Outeiro dos Campiños (GA36015005). A infraestrutura máis próxima é a pista de acceso ao parque, a 5 m do xacemento, a adecuación deste acceso realizarase con aporte de recheos de materiais.
- A Laxe dos Homes (GA36015069). A infraestrutura máis próxima é a pista de acceso ao parque, a 15 m do xacemento, a adecuación deste acceso realizarase con aporte de recheos de materiais.
- Petróglifo do Outeiro do Galiñeiro (GA36015070). A infraestrutura máis próxima é a pista de acceso ao parque, a 15 m do xacemento, a adecuación deste acceso realizarase con aporte de recheos de materiais.
- A Laxe dos Gatos (GA36015071). A infraestrutura máis próxima é a pista de acceso ao parque, a 100 m do xacemento, a adecuación deste acceso realizarase con aporte de recheos de materiais.
- Petróglifo de O Río dos Fornos 1 (GA36007111). A infraestrutura máis próxima é a pista de acceso ao parque, a 155 m do xacemento, a adecuación deste acceso realizarase con aporte de recheos de materiais.
- Petróglifo de O Río dos Fornos 2 (GA36007112). A infraestrutura máis próxima é a pista de acceso ao parque, a 10 m do xacemento, a adecuación deste acceso realizarase con aporte de recheos de materiais.
- Mámoa/ Cista do Monte dos Cregos (GA36007218). As obras máis próximas sitúanse a 205 m do xacemento.
- Couto do Castro (TOP36017050). As obras máis próximas sitúanse a 280 m.
- Cruces do Monte Cadavo (E1): conxunto de catro cruces de termos gravadas sobre afloramentos rochosos, no límite entre os concellos de Cuntis, A Estrada e Campo Lameiro. As obras máis próximas sitúanse a 70 m.
- Cruces e inscricións de Monte dos Cregos (E2): trátase dun conxunto de cruces e marcas gravadas sobre 5 afloramentos rochosos, adxacentes ao límite entre os tres concellos. As obras máis próximas sitúanse a 60 m.

Ademais, a máis de 4 km de distancia atópase o Parque Arqueolóxico do Arte Rupestre (PAAR).

2. TRAMITACIÓN E ANÁLISE DO EXPEDIENTE

2.1. Resumo da tramitación

O 07.09.2021 recíbese nesta dirección xeral a remisión do Acordo do Consello da Xunta de Galicia declarando iniciativas empresarias prioritarias, ao abeiro do establecido nos artigos 42 e 43 da Lei 5/2017, do 19 de outubro, de fomento da implantación de iniciativas empresariais en Galicia, modificada pola Lei 3/2018, do 26 de decembro, de medidas fiscais e administrativas, e pola Lei 9/2021, do 25 de febreiro de simplificación administrativa e de apoio á reactivación económica de Galicia, entre as que se atopa o proxecto do parque eólico Touriñán III-2, promovido por Greenalia Wind Power Touriñán, SLU.

O 09.09.2021 Greenalia Wind Power Touriñán, SL solicitou á Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais autorización administrativa previa e de construción, aprobación do proxecto sectorial de incidencia supramunicipal (proxecto de interese autonómico) e declaración de utilidade pública para a modificación substancial do proxecto denominado Parque Eólico Touriñán III-2 nos termos municipais da Estrada, Cuntis e Campo Lameiro, de conformidade co artigo 39 da Lei 8/2009, do 22 de decembro.

O 01.06.2022 mediante Resolución do 3 de maio de 2022 (publicado no DOG núm. 104), a Xefatura Territorial de Pontevedra someteu a información pública o estudo de impacto ambiental e as solicitudes de autorización administrativa previa e de construción e aprobación do proxecto sectorial de incidencia supramunicipal (proxecto de interese autonómico) e declaración de utilidade pública do proxecto do parque eólico Touriñán III-2 situado nos concellos da Estrada, Cuntis e Campo Lameiro, da provincia de Pontevedra.

O 14.12.2022 recíbese na Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático o expediente de avaliación de impacto ambiental do proxecto, remitido pola Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais, como órgano substantivo por razón da materia, para os efectos de continuar coa tramitación de cara a formular a DIA.

O 16.12.2022 a Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais remite o bosquexo do proxecto.

O 23.12.2022 solicítase caracterización dos efectos sinérxicos á Dirección Xeral de Patrimonio Natural, e posteriormente, en resposta dita dirección xeral emite un informe complementario.

2.2. Resumo da análise técnica do expediente

O expediente de avaliación de impacto ambiental contén, entre outra documentación, o estudo de impacto ambiental (EslA), addendas e documentación complementaria incorporada ao longo da tramitación, os anuncios e certificados de exposición pública, as alegacións ambientais e os informes recibidos como resultado dos trámites de información pública e de consultas sobre o EslA.

- En canto aos informes, pódese indicar o seguinte:
- A Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, emite un informe no que en primeiro lugar efectúa un resumo de antecedentes e feitos, consideracións legais e técnicas e analiza o EslA e o seu contido respecto do patrimonio cultural.

Na análise do EslA analízanse as características principais do parque, a forma en que se evacuará a enerxía, destácase que se valoran varias alternativas, preséntase un resumo dos vieiros e, engádesse un apartado relativo ao patrimonio cultural e arqueolóxico.

Entre a análise do patrimonio cultural e arqueolóxico, no informe indícase que existe entre outra documentación, un apartado 5.2.6.- *Recursos Culturais*, subapartado 5.2.6.3. *Patrimonio histórico-artístico*, no que se relaciona unha serie de bens de carácter arquitectónico

existentes nas parroquias nas que se localizará o proxecto, onde se sinala que este listado está sacado das Normas complementarias e subsidiarias de planeamento provincial de 1991, que se atopan derogadas polo Plan básico autonómico de Galicia.

Infórmase de que no *Anexo 6* se presenta a memoria cos resultados da prospección arqueolóxica, asinada por un arqueólogo en agosto de 2021. Esta contén ficha individualizada dos bens, cualificación do impacto e medidas correctoras. Consta de dúas partes: un documento coa memoria de prospección arqueolóxica (área prospectada en 2011 con nova prospección posterior debido aos cambios do proxecto, identificáronse 11 elementos) e outro documento no que se avalía o impacto sobre o patrimonio cultural.

Realízase un resumo da valoración do impacto e as medidas correctoras sobre os bens culturais recollida no EslA: Petróglifo do Outeiro dos Campiños (GA36015005, impacto compatible), A Laxe dos Homes (GA36015069, impacto compatible), Petróglifo do Outeiro do Galiñeiro (GA36015070, impacto compatible), A Laxe dos Gatos (GA36015071, impacto compatible), Petróglifo de O Río dos Fornos 1 (GA36007111, impacto compatible), Petróglifo de O Río dos Fornos 2 (GA36007112, impacto compatible), Mámoa/ Cista do Monte dos Cregos (GA36007218, sen impacto), Couto do Castro (TOP36017050, sen impacto), Cruces do Monte Cadavo (E1, sen impacto) e Cruces e inscricións de Monte dos Cregos (E2, sen impacto).

Tamén se indica, que ademais das medidas correctoras propostas para cada un dos elementos anteriores, con carácter xeral se establecen medidas correctoras para todo o parque, e nas diferentes fases de construción:

Fase previa as obras: seguimento da fase de replanteo e modificacións, e inclusión dos bens catalogados na cartografía de obra.

Fase de obras: seguimento arqueolóxico na fase de roza no tramo de novo viario de acceso á posición do aeroxerador AE01; control arqueolóxico das obras de escavación (pistas, zapatas e gabias de cableado), identificándose nas zonas próximas ao xacemento Monte dos Cregos (GA36007218); control arqueolóxico nas obras de adecuación e mellora dos accesos que discorren polas áreas de cautela dos xacementos (GA36015005, GA36015069, GA36015070 e GA36007112), desmontando temporalmente os carteis de sinalización dos xacementos e os que sinalan unha ruta de sendeirismo; e prospección intensiva de perfís e cortes e revisión de vertedoiros.

Fase posterior á obra: control arqueolóxico da restitución dos terreos na zona próxima aos elementos e certificación do estado de conservación dos xacementos ao término das obras.

Asemade inclúese un estudo sobre a afección que suporía a instalación deste parque sobre o Parque Arqueolóxico Rupestre (PAAR): non hai afección directa xa que se sitúa a máis de 4 km de distancia, considérase unha afección indirecta visual. Da análise das diferentes visuais conclúese que so se perciben as máquinas AE02 e AE01, aínda que de xeito case imperceptible debido á distancia, sen producir unha modificación substancial da paisaxe actual na contorna do PAAR, valórase o impacto como compatible.

Finalmente, á vista do exposto no informe, na análise da documentación realizada e nas consideracións técnicas, informa favorablemente o *Estudo de Impacto Ambiental do Parque Eólico Touriñán III-2*, debéndose levar a cabo as medidas establecidas no *Anexo 6* do EslA, tendo en conta unha serie de consideracións e condicións entre as que se atopan:

- Deberanse corrixir os erros e completar as carencias sinaladas nas condicións técnicas do presente informe.
- Deberá modificarse a posición da cimentación e plataforma do AE01 e o viario denominado Eixe-03 para que se sitúen fora da área de protección do GA36007218 (Mámoa/ Cista de Monte dos Cregos).

- Non poderá realizarse ningún tipo de adecuación e ampliación dos viarios, nin rectificación dos radios de curva, dentro das áreas de cautela dos xacementos arqueolóxicos, cando esta supoña remoción de terras.
- Os traballos de construción do parque eólico realizaranse baixo control e seguimento arqueolóxico; a tal fin, e previo ao inicio dos mesmos, deberá presentarse un proxecto arqueolóxico axustado ao establecido na Lei 5/2016, do 4 de maio, de patrimonio cultural de Galicia (DOG núm. 92, do 16.05.2016) e no Decreto 199/1997, do 10 de xullo, polo que se regula a actividade arqueolóxica na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG núm., 150, do 06.08.1997).
- A totalidade das obras que comporten movementos ou remocións de terras deberán levar aparelladas o control arqueolóxico das mesmas. Realizarase un especial seguimento da roza da vexetación das zonas de obra, así como o control dos perfís e cortes que se xeren. No caso de que se constate a existencia de restos arqueolóxicos, primarase a conservación dos mesmos, avaliarase o impacto das obras sobre eles e estableceranse as medidas correctoras oportunas. Así mesmo, deberá comunicarse inmediatamente a Dirección Xeral de Patrimonio Cultural.
- Calquera modificación do proxecto terá que ser informada pola Dirección Xeral do Patrimonio Cultural.
- Certificarase o estado final dos elementos incluídos no patrimonio cultural unha vez rematada a totalidade de las obras.
- Os contornos de protección dos elementos catalogados do patrimonio cultural, deberán quedar libres de obra nova relacionada co parque eólico.
- A partir dos resultados das actuacións arqueolóxicas e do traballo de campo a Dirección Xeral do Patrimonio Cultural, como organismo competente na materia, decidirá sobre a conveniencia de establecer outras medidas de protección.

Por último informa de que, de acordo cos artigos 39 e 45 da Lei 5/2016, do 4 de maio, do patrimonio cultural de Galicia, as intervencións que se pretendan realizar en bens de interese cultural ou catalogados, así como no seu contorno de protección ou zona de amortecemento, terán que se autorizadas pola consellería competente en materia de patrimonio cultural e a estes efectos, o promotor ou o concello previa concesión de licenza deberá remitir o correspondente proxecto técnico.

En resposta a este informe, o promotor presenta un escrito de resposta no que solicita que entendendo como favorable dito informe se admita, se teña evacuado o trámite conferido e se continúe coa tramitación do parque.

Posteriormente á resposta emitida anteriormente, o promotor presenta un segundo escrito de resposta no que indica que fai entrega de nova documentación, presentando o documento *Evaluación de Impacto sobre el Patrimonio Cultural. Acceso al Parque Eólico Touriñán III-2. Ayuntamientos de Campo Lameiro y Cuntis (Pontevedra)*.

- A Dirección Xeral de Patrimonio Natural, emite un informe no que logo de expoñer uns antecedentes administrativos e un resumo do proxecto, efectúa unha análise da documentación.

Sinálase que no que atinxe a espazos protexidos e outras zonas ou elementos de interese ambiental, o lugar onde se localizan as instalacións do proxecto non ostenta ningunha destas figuras de protección. Non están presentes árbores ou formacións incluídas no Catálogo galego de árbores senlleiras.

Indícase que, en relación aos cursos fluviais a documentación recolle que, na zona na que se implantarán as principais estruturas do proxecto do parque eólico, os viarios de nova execución coa súa gabiá de cableado asociada, os aeroxeradores, e a subestación, non se localiza ningún curso fluvial e non se produce ningún cruzamento destas estruturas coa rede hidrográfica. Tan só o viero existente que se acondicionará para acceder á zona na que se implantará a subestación, cruza en tres ocasións cursos de auga: en primeiro lugar cruza o regueiro Ponte dos Fornos, posteriormente cruza un curso de auga afluente deste, e finalmente cruza o rego da Laxe, afluente tamén do regueiro Ponte dos Fornos.

De conformidade co Atlas de hábitats naturais e seminaturais de España (2005), na zona de actuación localízanse teselas onde se identifican os hábitats naturais de interese comunitario e/ou prioritarios cos seguinte códigos: 4020*, 4030 e 4090.

Inclúen a continuación unha táboa coas especies incluídas no Catálogo galego de especies ameazadas de flora e fauna (Decreto 88/2007, do 19 de abril) cuxa distribución coincidiría coa cuadrícula UTM 10x10 na que se sitúa o proxecto (29TNH41) na que se datan unha serie de especies catalogadas como vulnerables e en perigo de extinción. Tamén se destaca que, segundo o *"Atlas de aves reproductoras"* publicado polo MITECO en 2003, non é previsible atopar parellas nidificantes na zona de *Vanellus vanellus* e segundo *II Censo nacional publicado no ano 2016 por SEO-BirdLife para o sisón común en España* non é previsible encontrar machos desta especie na zona.

Recollese unha análise da documentación aportada no EsIA en relación ao patrimonio natural como un estudo cero de vexetación, hábitats naturais e flora protexida (Anexo 1), un estudo preoperacional de avifauna e quirópteros (Anexo 2) (indícase que os traballos de campo consistiron na prospección de refuxios, realización de transectos, estacións de observacións e estacións de escoita, en función do grupo faunístico nun ciclo anual completo), un anexo de *Actualización de la información sobre el lobo en el entorno de los parques eólicos Touriñán III y Rosa dos Ventos. Valoración de efectos ambientales* (Anexo 3).

Indícase que no anexo 2 se inclúe a metodoloxía empregada para o estudo da avifauna, tanto de aves rapaces como de paseriformes, e de quirópteros, e unhas conclusións descrito a continuación.

Para o estudo das aves paseriformes realizouse unha caracterización e monitorización mediante trasectos lineais nun ciclo anual completo (agosto 2019- xullo 2020). Para as aves rapaces empregáronse dúas estacións de observación de ao menos 30 minutos e realizouse un monitorizado da potencial nidificación da tartaña cincenta (*Circus pygargus*) e da gatafornela (*Circus cyaneus*), para o xénero *Circus* realizáronse catro estacións.

Para o estudo das rapaces nocturnas realizáronse escoitas en dúas estacións durante tres visitas de xornadas nocturnas de prospección.

Para os quirópteros realizouse unha busca de refuxios, catro itinerarios de trasectos con escoitas de ultrasóns, inspección de potenciais refuxios nun radio de 5 km (en febreiro e xullo) e dúas estacións.

Por último indícanse os resultados obtidos no EsIA usando a metodoloxía descrita anteriormente.

Respecto ao estudo do lobo, maniféstase que segundo o EsIA se data a presenza dunha manda. Da instalación dos parques eólicos Touriñán III e Rosa dos Ventos non se detectan efectos negativos sobre diversos parámetros da ecoloxía espazo-temporal dos lobos. Tendo en conta a localización das rozas previstas e a superficie afectada non se prevén efectos negativos derivados da instalación dos parques eólicos sobre a dispoñibilidade de hábitat que os lobos poden usar e seleccionar como lugares de repouso-refuxio (encames). presenza de equino diminúe os efectos dos parques eólicos sobre os lobos e exerce un efecto positivo,

aínda que na actualidade a abundancia de equino semisalvaxe é moi baixa/nula na área de estudo. O desenvolvemento construtivo principal dos parques eólicos Touriñán III e Rosa dos Ventos conviña que se realizara fora do período de cría dos lobos (maio – setembro). Recomendase o establecemento dun plan de seguimento no que se aborden varias hipóteses de traballo a testar durante a fase construtiva e post-construtiva.

Asemade, indícase a presenza no EsIA dun documento titulado *Identificación y valoración de impactos* (apartado 6), no que se conclúe que non existen impactos clasificados como críticos nin severos (na fase de obras e na de explotación); na fase de obras prodúcense 10 impactos moderados (sobre a calidade sonora, o solo, a modificación da paisaxe, a flora, hábitats naturais, biodiversidade, desprazamentos de fauna e turismo); na fase de explotación os aeroxeradores producen 3 impactos moderados negativos (sobre a paisaxe por presenza de elementos antropógenos, e o xerado polas sinerxías respecto á fauna e á paisaxe); a liña eléctrica produce 2 impactos moderados negativos (sobre a paisaxe por presenza de elementos antropógenos, e danos por sinerxías sobre a fauna); 3 impactos moderados positivos sobre a xeración de enerxía limpa, o medio mariño e a economía (da mesma maneira que ocorre coa presenza de centro de seccionamento e os seus traballos asociados sobre este último elemento); e o resto de impactos son compatibles.

Por último, este informe conclúe que non é previsible que dito proxecto xere efectos significativos, sendo compatible coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade, sempre que se garanta o cumprimento das medidas contempladas no EsIA e unha serie de consideracións, entre as que cabe destacar:

- Previo inicio das obras, comprobarase a ausencia de especies protexidas que poidan ser danadas e se se data a existencia de especies incluídas no Catálogo galego de especies ameazadas (CGEA), prohibíase calquera actuación que lles afecte. Neste suposto, comunicárase ao Servizo de Patrimonio Natural de Coruña para tomar as medidas oportunas e, no seu caso, solicitar a correspondente autorización administrativa, segundo recolle o artigo 11 do Decreto 88/2007, do 19 de abril, polo que se regula o Catálogo galego de especies ameazadas.
- En ningún momento deben ser afectados os hábitats de interese comunitario existentes na contorna.
- A restauración tanto das zonas desmanteladas como das zonas afectadas polas novas actuacións realizaranse sobre o plan de restauración coa finalidade de recuperar os hábitats de interese comunitario existentes na contorna.
- Evitarase o depósito de residuos ou produtos sólidos en zonas onde os escoamentos produzan arrastres aos cursos fluviais; prohibición de calquera vertedura de material ás augas do río e tomaranse as medidas de seguridade necesarias para evitar derrames accidentais; todas as augas que saian das instalacións das obras derivaranse e someteranse a un sistema de desbaste e decantación de sólidos; todas as augas procedentes dos formigonados derivaranse e someteranse a un sistema de desbaste e decantación de sólidos, regulación do pH e eliminación de aceites e graxas; non se producirán arrastres nin enturbamentos das augas continentais susceptibles de ser afectadas; e prohibíase calquera tipo de vertido que poida afectar á calidade das augas continentais.
- Establécense medidas adicionais para garantir a minimización do impacto por colisión para os quirópteros. Restrinxírase a rotación das pas e turbinas o máis posible por baixo da velocidade de réxime e no caso de que se queira operar a velocidades inferiores á velocidade de réxime, deberá realizarse un estudo que analice con detalle as frecuencias de voo de cada especie de morcego en función das condicións de operación. Este estudo poderá presentarse en calquera momento, antes ou despois da instalación do parque eólico para modificar as condicións da DIA. No plan de vixilancia ambiental informárase

sobre os tempos que a velocidade do vento foi inferior ao limiar establecido e a porcentaxe en que os aeroxeradores permaneceron parados por este motivo.

- Establécense medidas adicionais para garantir a minimización do impacto por colisión para as aves. Implementar tecnoloxías de redución do impacto por colisións como sistemas de detección baseados en vídeo (DtBird ou similar). Como medida disuasoria pasiva, recolle o pintado dunha das pas do rotor de cada aeroxerador.
- Por último, en relación ao lobo, indican que se terá que dar cumprimento ao punto 18, apartado 5, do Decreto 297/2008, do 30 de decembro, polo que se aproba o Plan de xestión do lobo en Galicia. No primeiro ano de funcionamento do parque eólico, como parte do plan de vixilancia ambiental, deberase remitir á Dirección Xeral de Patrimonio Natural un estudo con datos sólidos sobre a presenza de lobos na área de influencia do parque eólico e realizar unha avaliación e seguimento das posibles afeccións sobre as súas poboacións: estrutura social, zonas de cría, uso do espazo, etc.

Ademais, engade un apartado no que se establecen as condicións mínimas para o plan de vixilancia no relativo ao control da mortalidade por colisión durante a fase de explotación.

En resposta a este informe, o promotor presenta un escrito de resposta aceptando o contido do informe.

Posteriormente, a Dirección Xeral de Patrimonio Natural emite un informe complementario aos anteriores sobre os efectos sinérxicos do proxecto no que indica que unha vez revisada e analizada a documentación do EsIA sobre a identificación, descrición e análise dos efectos sinérxicos do proxecto efectuada sobre os factores do patrimonio natural e a biodiversidade, o proxecto non provoca efectos sinérxicos incompatible no ámbito das competencias deste organismo.

- O Instituto de Estudos do Territorio (IET) emite un primeiro informe no que recolle os antecedentes, o marco legal e a descrición do proxecto e resumo do contido do estudo de impacto ambiental en relación coa paisaxe, destacando que inclúe un estudo de impacto e integración paisaxística (EIIP) como un documento específico (anexo 4). A continuación caracteriza a paisaxe afectada polo proxecto e fai unha análise do contido do EIIP, dos efectos do proxecto sobre a paisaxe e das medidas de integración paisaxística propostas.

Indícase que o EIIP do proxecto consta dunha diagnose do estado actual da paisaxe de acordo ao Catálogo das paisaxes de Galicia, un estudo da calidade e a fragilidade visual do ámbito, descríbense as características básicas do proxecto, calcúlanse as cuncas visuais para un radio de 15 km, identifícanse os e valóranse os impactos e se describen as medidas preventivas, correctoras e compensatorias adoptadas para minimizalos. Inclúese un apartado coa xustificación do cumprimento das Directrices da paisaxe. Tamén se avalían os efectos sinérxicos dos parques próximos existentes ou en tramitación.

Segundo a análise de visibilidade realizada no EIIP, os aeroxeradores serán visibles dende distintos elementos de interese paisaxístico como son as AEIP, miradoiros e rutas de sendeirismo. A este respecto cabe destacar a alta incidencia visual que se producirá, dada a distancia existente e o potencial número de observadores, sobre a metade leste da AEIP-08-10 Área arqueolóxica de Campo Lameiro, dende onde serán visibles os cinco aeroxeradores do parque.

En canto á incidencia sobre os núcleos rurais, esta tamén será alta, posto que ao redor do parque existen numerosos asentamentos, situados a curta distancia das infraestruturas. Así mesmo, dentro da cunca visual do parque localízanse os núcleos urbanos de Campo Lameiro, situado a uns 5 km ao suroeste, e Moraña e Cuntis a uns 7 km ao oeste e noroeste, respectivamente. O proxecto provocará, polo tanto, un impacto paisaxístico derivado da intrusión visual das infraestruturas do parque, principalmente os aeroxeradores, por situarse

en posicións elevadas, o cal lles confire unha alta visibilidade. Estes impactos veranse incrementados pola sinerxía cos outros desenvolvementos eólicos en funcionamento, autorizados ou en tramitación, posto que nun radio de 5 km, segundo os datos do Rexistro eólico de Galicia, aparecen 5 parques, correspondéndose os máis próximos a un proxecto en tramitación localizado a 900 metros en dirección leste, e outro autorizado a 1,8 km ao sueste.

Outros impactos produciranse sobre elementos naturais que engaden riqueza ás escenas paisaxísticas destes montes, como son os afloramentos rochosos, en particular nas posicións do AE-01 e AE-05. Este impacto non está suficientemente analizado no EIIP.

O proxecto expón unha serie de medidas de integración paisaxística, as cales están relacionadas maiormente coas normas e recomendacións recollidas nas Directrices de paisaxe de Galicia, e inclúe un plan de restauración encamiñado á recuperación das áreas afectadas polas infraestruturas do parque. Tales medidas poden considerarse en xeral adecuadas para reducir ou mitigar os impactos sobre a paisaxe, se ben deberán completarse de acordo co que se indica no punto 6 do presente informe.

Este informe conclúe que o contido do EIIP está axustado ao disposto na lexislación de referencia. O principal impacto paisaxístico será a incidencia visual producida polos aeroxeradores que serán visibles desde unha ampla extensión de terreos e a longas distancias e verase incrementada polo efecto sinérxico derivado da presenza doutros parques da zona. A incidencia visual sobre as AEIP, miradoiros, rutas de sendeirismo, e os núcleos de poboación aínda que non pode ser mitigada con medidas correctoras non supón un impacto crítico, considerando axeitada a medida recollida no EsIA de prever a execución de pantallas vexetais nos núcleos de poboación de existir unha preocupación social polo impacto visual dos aeroxeradores (directriz da paisaxe DX.20.c).

Tamén se indica que se deberá evitar a afección sobre os afloramentos rochosos, en particular das posicións dos aeroxeradores AE01 e AE05 (de acordo coa directriz DX.17.a.4) e aproveitar ao máximo os camiños xa existentes (de acordo coa directriz DX.20.f) debendo estudar como alternativas de accesos aos aeroxeradores AE01 e AE02 o camiño que, partindo do acceso acondicionado para a SET, discorre ao sur e en paralelo ao regueiro Ponte dos Fornos, ou o camiño que parte do acceso ás máquinas AE03 e AE04 e discorre en dirección sur. De non seren viables estas alternativas de trazado, deberá quedar oportunamente xustificado.

Por último, establécese que de acordo co artigo 30.3 do RLPG, as medidas de integración paisaxística deberán quedar oportunamente recollidas no proxecto.

En resposta a dito informe o promotor emite un escrito de resposta e achega o documento titulado *Contestación al requerimiento del IET relativo al EIIP del EIA del parque eólico "Tourañán III-2" en los términos municipales de Cuntis, A Estrada y Campo Lameiro (Pontevedra)* (asinado dixitalmente o 17.06.2022).

O Instituto de Estudos do Territorio (IET) emite un segundo informe no que analiza a nova documentación achegada polo promotor, que se resume no indicado nos seguintes parágrafos.

Analízase a contorna onde se proxecta situar os aeroxeradores AE01 e AE05, aportando fotografías e as medidas propostas para minimizar a afección aos afloramentos rochosos como que as plataformas de montaxe dos aeroxeradores están deseñadas sen a zona de provisión xas que as palas dos aeroxeradores serán montadas no momento en que se cheguen a localización do aeroxerador.

En relación aos camiños de acceso aos aeroxeradores AE-01 e AE-02, o documento aportado sinala que a alternativa de empregar o camiño existente paralelo e ao sur do regueiro Ponte dos Fornos sería inviable por dous motivos, por unha parte sería necesaria a ampliación do camiño o que suporía que os desmontes e terrapléns invadirían a zona de servidume de tránsito, e por outra parte a pendente deste camiño oscila entre un 12% e un 25%, sendo a

pendente máxima pola que poden circular os transportes do 14%. Respecto da alternativa de empregar o camiño que parte do acceso aos aeroxeradores AE-03 e AE-04 e discorre en dirección sur, o documento aportado sinala que este camiño atravesa a área de cautela de dous bens integrantes do patrimonio cultural, o xacemento arqueolóxico Monte dos Cregos e as cruces e inscricións do Monte dos Cregos, o que fai inviable esta alternativa de acceso.

Conclúe que no que atinxe ao EIIP este se considera axustado ao artigo 11.2 da Lei 7/2008 e nos artigos 26 e seguintes do RLPG e que deben integrarse nel os contidos do documento achegado como contestación ao primeiro informe sen necesidade de someter a documentación a novo informe do IET.

En contestación a dito informe o promotor presenta un escrito de resposta no que indica que non ten nada que obxectar.

- A Dirección Xeral de Saúde Pública emite un informe que se realiza avaliando se na documentación se tiveron en conta, identificaron e valoraron os posibles impactos do proxecto no medio ambiente con posible repercusión sobre a saúde humana. Sinala que é importante ter en conta que a presenza dunha fonte contaminante non é suficiente para que exista un risco para a saúde, xa que para iso debe existir unha vía de exposición completa.

Ademais, o proxecto é unha actividade regulada por un procedemento xeral de autorización recollido nunha normativa específica, co obxecto de avaliar que a súa construción se realice co menor custo ambiental posible, polo que de cumprirse os estándares establecidos deberíase de asegurar a ausencia de efectos significativos sobre a saúde das persoas. A continuación efectúa unha avaliación do proxecto desde os seguintes puntos de vista: caracterización da poboación en situación de risco, determinación dos potenciais perigos e identificación das posibles vías de exposición (aire, augas, chan e outras consideracións).

Conclúe que da análise da documentación, non recolle información ou é insuficiente sobre unha serie de aspectos que poden ter repercusións sobre a saúde da poboación, e polo tanto estima necesario que se aporte información complementaria ao respecto:

- Nos se presenta un estudo preoperacional de ruído que sirva como nivel de referencia para avaliar a incidencia do parque eólico e da liña sobre os niveis sonoros da contorna.
- Deberase cumprir coa normativa correspondente no caso de dispoñer de auga de consumo (RD 140/2003) e no caso de dispoñer de auga quente sanitaria (RD 865/2003) nalgunha das fases.
- En canto a posible afección do proxecto sobre a poboación e a saúde humana en relación co efecto *parpadeo de sombras* (*shadow flicker*) durante a fase de funcionamento do parque nos potenciais receptores non se poderán superar os limiares de exposición que en cada momento estableza a autoridade competente ou normas que o regulen, téndose que adoptar as medidas mitigadoras oportunas (por exemplo, instalación de barreiras ou pantallas) ou programar paradas temporais dos aeroxeradores implicados no caso de que se supere o limiar recomendado.

En contestación ao dito informe o promotor presenta un primeiro escrito informando de que dará resposta ao informe completando a documentación requirida e un segundo escrito no que achega os seguintes documentos *Contestación al requerimiento del Servicio de Sanidad ambiental relativo al Estudio de Impacto Ambiental del parque eólico "Tourinán III-2" en los términos municipales de Cuntis, A Estrada y Campo Lameiro (Pontevedra)* e *Informe de medición acústica preoperacional del futuro Parque Eólico "Tourinán III-2"*.

Á vista da documentación presentada polo promotor, a Dirección Xeral de Saúde Pública emite un segundo informe no que indica que se consideran satisfeitos os requirimentos feitos no informe previo.

O promotor presenta un escrito no que mostra a súa conformidade.

- A Dirección Xeral de Emerxencias e Interior emite un informe no que consta que revisada a documentación se estima que o risco de accidentes graves ou catástrofes é baixo, sen prexuízo de que se puidera estar afectado polo Decreto 171/2010, sobre plans de autoprotección na Comunidade Autónoma de Galicia, o titular deberá elaborar e implantar o plan, elaborado por técnico competente, e que deberá acompañar aos restantes documentos necesarios para o outorgamento da licenza, permiso ou autorización, previamente á autorización de inicio da actividade por parte da autoridade competente.

Engade que o Decreto 171/2010, do 1 de outubro, sobre plans de autoprotección na Comunidade Autónoma de Galicia, recolle no seu anexo I aquelas actividades susceptibles de xerar situacións de grave risco colectivo, catástrofe ou calamidade e os centros ou instalacións que poden resultar afectados de maneira especialmente grave por situacións dese carácter, polo tanto, se é o caso, o titular deberá implantar, manter e revisar o seu propio plan de autoprotección, que é o documento que prevé as emerxencias que se poden producir a consecuencia da súa propia actividade e as medidas de resposta ante situacións de risco, de catástrofes e de calamidades públicas que podan afectar ao proxecto.

En resposta a este informe, o promotor presenta un escrito no que mostra a súa aceptación.

- A Axencia Turismo de Galicia emite un informe no que recolle os antecedentes así como datos técnicos e analiza o Estudo de Impacto Turístico do proxecto.

Neste informe sinálase que o proxecto produce un impacto global a ter en conta na fase de construción e explotación, e que coa consideración das medidas preventivas e correctoras que deben activarse na posta en marcha do Programa de Vixilancia Ambiental, cabe sinalar que: a fase de construción pode ser considerada significativa no aspecto turístico pola existencia de maquinaria na contorna das obras nun breve período de tempo e na fase de explotación se considera significativa debido ás emisións sonoras e impacto visual. Fai necesario que se establezan medidas preventivas ou correctoras no desenvolvemento da explotación.

Conclúe que dado o alcance das actuacións e segundo o estudo de impacto turístico achegado o impacto que terá o parque eólico no turismo rural local e na súa contorna é reducido debendo ser atenuados polas medidas compensatorias e correctivas a incluír na presente DIA.

En resposta a este informe, o promotor presenta un escrito no que mostra a súa aceptación.

- Augas de Galicia logo de definir o obxecto do proxecto, efectuar un resumo dos antecedentes e citar a lexislación de aplicación, realiza unha análise da documentación do EsIA en relación coas súas competencias.

Descríbense as características técnicas das obras do parque eólico, os accesos e vieiros interiores, as canalizacións para cableado e rede de terras, a cimentación dos aerogeneradores, a subestación e edificio de control e a liña de alta tensión de evacuación (LAT).

Indícase que no EsIA se inclúe a identificación e valoración dos impactos das obras, que contén un apartado sobre a hidroloxía (con planos) e un apartado coas medidas preventivas, correctoras e compensatorias. Na separata enviada a este organismo tamén indica que se enumeran e se describen as afeccións que poden causar as obras aos cursos fluviais existentes no ámbito (recollidas nun plano).

A continuación detállanse as seguintes afeccións ao medio hídrico por parte das instalacións e os accesos a este parque proxectados, detectadas segundo o visor de Augas de Galicia na capa rede fluvial detalle 2021:

- Afección 1: Rego do Cubillón (27303402). Zona de policía por parte da plataforma do aeroxerador AE01 aproximadamente entre os puntos de coordenadas do eixo (X= 540.952, Y= 4.714.203) e (X= 541.000, Y=4.714.124). Voo das pas do aeroxerador AE01 en zona de policía aproximadamente entre os puntos de coordenadas (X= 540.960, Y=4.714.279) e (X=540.962, Y=4.714.177). Zona de policía pola vía de acceso aproximadamente entre os puntos de coordenadas do eixo (X= 541.018, Y=4.714.094) e (X= 541.034, Y=4.714.004).
- Afección 2: leito innominado (27303601). Zona de policía pola vía de acceso cara a subestación, aproximadamente entre os puntos de coordenadas do eixo (X= 540.600, Y=4.713.309) e (X= 540.481, Y=4.713.401).
- Afección 3: rego de Moscallo (sen codificar), tributario do rego de Moscallo (27303601). Zona de policía do leito pola vía de acceso cara a subestación, aproximadamente entre os puntos de coordenadas do eixo (X=540.310, Y=4.713.674) e (X= 540.192, Y=4.713.768).
- Afección 4: rego de Laxe (sen codificar), tributario do regueiro Ponte dos Fornos (25302102). Zona de policía do rego de Laxe pola vía de acceso cara a subestación, aproximadamente entre os puntos de coordenadas do eixo (X= 540.094, Y= 4.713.922) e (X= 540.093, Y= 4.714.128). Cruzamento do leito pola vía de acceso no punto de coordenadas do eixo (X= 540.158, Y=4.714.000).
- Afección 5: leito innominado (sen codificar), tributario do regueiro Ponte dos Fornos (25302102). Zona de policía pola vía de acceso cara a subestación, aproximadamente entre os puntos de coordenadas do eixo (X= 540.124, Y= 4.714.200) e (X= 540.259, Y=4.714.371). Cruzamento pola vía de acceso no punto de coordenadas do eixo (X= 540.221, Y=4.714.225).
- Afección 6: regueiro Ponte dos Fornos (25302102). Zona de policía pola vía de acceso cara a subestación, aproximadamente entre os puntos de coordenadas do eixo (X= 540.292, Y= 4.714.429) e (X= 540.138, Y= 4.714.496). Cruzamento pola vía de acceso no punto de coordenadas do eixo (X= 540.245, Y=4.714.558).
- Afección 7: regueiro Ponte dos Fornos (25302102). Zona de policía pola vía de acceso cara os aeroxeradores AE03, AE04 e AE05, aproximadamente entre os puntos de coordenadas do eixo (X= 540.102, Y=4.714.473) e (X= 540.390, Y= 4.714.724). Afección ao dominio público hidráulico e á zona de servidume polo terraplén de dita vía aproximadamente no entorno do punto de coordenadas (X= 540.151, Y= 4.714.481).
- Afección 8: leito innominado (25302102). Zona de policía pola vía de acceso cara os aeroxeradores AE01 e AE02, aproximadamente entre os puntos de coordenadas do eixo (X= 540.723, Y= 4.714.784) e (X= 540.765, Y=4.714.739).

Respecto á afección 7, indícase que o promotor deberá adoitar as medidas precisas para evitar a dita afección á zona de servidume e ao dominio público hidráulico dese curso fluvial.

Tamén se indica que deberase solicitar autorización administrativa a Augas de Galicia para as execucións e modificacións pertinentes, e que deberán definirse construtivamente os cruces dos leitos no caso de que se modifiquen os existentes ou se realicen novos.

Analizado o proxecto, Augas de Galicia identifica unha captación para abastecemento humano (a menos de 500 m ao redor das obras) denominada Monte de Cadavo (ES014ZCCM000003258) e 9 zonas protexidas a nivel europeo, que se detallan a continuación:

- Zona sensible Encoro da Caldas de Reis (ESRI1218). A 6,6 km do parque.

- Zona de captación en zona sensible (ESCM1218). Parte do parque eólico implántase na súa totalidade, nesta zona.
- Zona de captación en zona sensible (ESCM626). Parte do parque eólico implántase na súa totalidade, nesta zona.
- Zona de interese piscícola Umia (ES014PEAE29). A uns 2,6 km ao noroeste do parque.
- Zona de baño Río Cabanelas Cotobade (ES11400012C36012C). A uns 9,7 km ao sur do parque.
- ZEC Río Lérez (ES1140002). A uns 5,3 km ao suroeste do parque.
- ZEC Serra do Cando (ES1140014). A uns 9,7 km ao sueste do parque.
- Perímetro augas mineiro termais Balneario Termas de Cuntis (ES014PAMT36044). A uns 5, 2 km ao noroeste do parque.

Respecto a estas zonas Augas de Galicia afirma que se debera atender as prescricións descritas na planificación hidrolóxica e os condicionados establecidos polos organismos competentes.

Segundo o visor de Augas de Galicia este organismo non identificou ningunha Área con Risco Potencial Significativo de Inundación fluvial.

Respecto aos aproveitamentos hídricos o EsIA non fai referencia a afeccións a captacións de auga, máis consultado o Libro de Rexistro de Augas de Galicia, sondierando unha distancia de 500 m ao redor das obras, constan as cinco captacións identificadas coa clave DH.A36.17267. Destácase que no caso de afectar a algunha destas captacións se deberá contemplar a súa reposición e elaborar e facilitar aos afectados toda a documentación necesaria para a tramitación da modificación da concesión.

O informe establece un condicionado particular respecto ás competencias deste organismo, medidas que están incorporadas nas condicións ambientais desta DIA.

Conclúese que, non é previsible que o proxecto poida causar impactos ambientais significativos, tendo en conta as medidas protectoras e correctoras que o promotor prevé adoptar no documento ambiental presentado e as consideracións a tal efecto referidas no presente informe. Debéndose evitar, previa autorización das obras a afección 7 (identificada previamente) e aplicar os condicionantes que se poidan establecer nas correspondentes autorizacións de Augas de Galicia.

O promotor emite un escrito de resposta no que acepta o contido do informe e que adoptará as medidas precisas para evitar a afección á zona de servidume e ao dominio público hidráulico do regueiro Ponte dos Fornos polo noiro do viario de acceso aos aeroxeradores AE03, AE04 e AE05.

- O Concello de Campo Lameiro emite un informe asinado pola asistencia técnica municipal no que indica diferentes afeccións sobre os camiños municipais existentes, sobre o patrimonio arqueolóxico, paisaxísticas e sobre o estudo de impacto acústico. Tamén se refire a outras cuestións que non son obxecto do trámite ambiental.

O promotor respondeu e remitiu un escrito de resposta que foi trasladado ao concello sen que este respondera.

- O Concello da Estrada emite un informe técnico asinado pola arquitecta municipal no que refire entre outras a cuestións que non son obxecto do trámite ambiental. Neste informe non se conclúe que haxa obxeccións significantes.

O promotor emitiu un escrito de resposta que foi trasladado ao concello sen que este respondera.

- Cabe resaltar que tamén se solicitou informe ao Concello de Cuntis sen que se obtivera resposta deste organismo.
- Así mesmo, consta un informe do Servizo de Enerxía e Minas da Xefatura Territorial da Xefatura Territorial de Pontevedra na súa condición de unidade tramitadora do órgano substantivo, que recolle as características técnicas do proxecto, un resumo da tramitación practicada no expediente e os resultados da información pública, e no cal conclúe que procede continuar coa tramitación administrativa do expediente.

➤ No tocante a alegacións con contido ambiental, no expediente remitido polo órgano substantivo constan as presentadas por 458 particulares, 9 asociacións e organizacións e un concello.

Unha parte do contido de varias das alegacións non reviste carácter ambiental, referíndose a cuestións alleas ao ámbito de competencia do órgano ambiental (bens e dereitos afectados, utilidade pública do proxecto, afección económica e interese e retorno social, Plan sectorial eólico, fragmentación do proxecto, aspectos urbanísticos, etc.) que de ser o caso son obxecto doutras fases da tramitación por parte do órgano substantivo de cara ao outorgamento da autorización administrativa, ou ben non atinxe á tramitación da avaliación de impacto ambiental de proxectos de cara á formulación da declaración de impacto ambiental.

No que se refire exclusivamente aos aspectos que poden atinxir a avaliación de impacto ambiental do proxecto (impacto ambiental en xeral, incidencia sobre os núcleos de poboación, a saúde da poboación, o impacto acústico, afeccións ao patrimonio cultural, impacto electromagnético, impacto paisaxístico, afeccións á hidroloxía e hidroxeoloxía, humidaes e turbeiras, afeccións ao solo, afeccións as explotacións forestais e agro-gandeiras, posibles efectos acumulativos ou sinérxicos con outros parques eólicos e infraestruturas asociadas, afeccións á flora, fauna (aves, quirópteros, lobo etc), hábitats naturais e biodiversidade, etc.) e sen prexuízo das aclaracións ou informacións achegadas polo promotor nas súas respostas ás ditas alegacións, cabe referirse aquí ao recollido neste mesmo apartado 2 da DIA en relación cos informes emitidos polos organismos sectoriais con competencias nas materias aludidas, á documentación complementaria que se incorporou ao expediente ao longo da tramitación, ao condicionado do apartado 4, ao programa de vixilancia e seguimento ambiental do apartado 5 e á propia consideración final da DIA respecto da viabilidade ambiental do proxecto co cumprimento das condicións e medidas que se establecen ao longo deste documento ademais das que figuran no EsIA e a restante documentación avaliada no marco do trámite ambiental.

2.3. Efectos sinérxicos

No EsIA consta un apartado (6.5. *Evaluación de efectos sinérgicos*) no que se analizan os efectos ocasionados pola nova infraestrutura de xeito individual e de forma colectiva coas instalacións do mesmo tipo xa existentes e en tramitación. Segundo se establece no estudo, avalíase o efecto suma, efecto acumulativo producido, efectos sinérxicos provocados e efectos globais evitados.

Consideráronse todos os parques eólicos, tanto en explotación, autorizados, pendentes de construción ou en tramitación administrativa, que segundo a Consellería de Economía, Empleo e Industria se localizan na contorna da zona de implantación do parque eólico Touriñán III-2 que se encontran recollidos na páxina web do Rexistro Eólico de Galicia e localizados a menos de 5 km, considerándose esta separación como suficiente para que non se produzan efectos conxuntos entre parques durante a fase de obras y a fase de funcionamento. Atopándose a menos de 5 km os seguintes: Rosa dos Ventos (nova solicitude, a 0,9 km de distancia), Pico Touriñán (autorizado, a 1,8 km), Campo das Rosas (en

tramitación, a 3,6 km), Monte Arca (nova solicitude, a 4,8 km) e NESA Monte Arca Sur (nova solicitude, a 4,2 km).

Tamén se consideraron todas as liñas eléctricas de similares características en tramitación e en explotación: LAT 220 kV de evacuación do parque eólico Touriñán III-2, obxecto do presente documento, que dende o parque eólico entroncará coa LAT 66/220 kV SET Pico Touriñán-SET Tibo; e LAT 66/220 kV SET Pico Touriñán – SET Tibo a cal entroncará á LAT 220 kV de evacuación do parque eólico Touriñán III-2, que se inicia no parque eólico Pico Touriñán, discorre a uns 420 m ao sueste do aeroxerador 02 e a uns 60 m da subestación e toma dirección leste ata a SET Tibo (en tramitación). Más afastadas, fora do ámbito de estudo, discorren outras dúas liñas eléctricas: unha de 220 kV que discorre en dirección Nordeste-Suroeste cara Cuntis, a unha distancia duns 5,8 km al Norte e Noroeste; e outra de 66 kV que discorre en dirección Este-Leste a unha distancia duns 5,5 km ao Sur da máquina do parque eólico máis próxima.

Para estudo de sinerxías redactado no EslA estableceuse un ámbito de estudo de 5 km e segundo se establece no mesmo *"Este radio de 5 kilómetros se considera suficiente para que no se produzcan efectos conjuntos entre parques eólicos y LATs sobre la mayor parte de los factores ambientales, y en especial sobre la avifauna y quirópteros, puesto que este radio cubre la mayor parte de las áreas de campeo de las principales especies de rapaces que, de acuerdo a la bibliografía o al resultado de los trabajos de campo realizados, pueden encontrarse en el entorno del parque eólico, y que oscilan entre las 142 hectáreas del cernícalo vulgar (Falco tinnunculus) (Casagrande, 2008) y las 9.200 hectáreas que puede llegar a emplear la culebrera europea (Circaetus gallicus) durante el periodo estival (Meyburg,1996)"*.

Las áreas de campeo de las especies recogidas en la bibliografía o detectadas durante los seguimientos preoperacionales se muestran en la siguiente tabla:

Nombre científico	Nombre común	Área de campeo (km ²)	Radio área (Km)	Lugar	Referencia
<i>Accipiter gentilis</i>	Azor común	12,9	2,03	Cataluña	Mañosa (1991)
<i>Accipiter nisus</i>	Gavilán común	10,74	1,85	Noruega	Selås (1999)
<i>Athene noctua</i>	Mochuelo común	7,4	1,53	Cataluña	Framis (2011)
<i>Buteo buteo</i>	Busardo ratonero	8,3	1,62	Estonia	Väli (2017)
<i>Circaetus gallicus</i>	Culebrera europea	92	5,41	Francia	Meyburg (1996)
<i>Circus pygargus</i>	Aguilucho cenizo	17	2,32	Cataluña	Guixé (2011)
<i>Falco peregrinus</i>	Halcón peregrino	86,3	5,24	Sudáfrica	Jenkins & Benn (1998)
<i>Falco subbuteo</i>	Alcotán europeo	7,5	1,54	Reino Unido	Chapman (1999)
<i>Falco tinnunculus</i>	Cernícalo vulgar	1,42	0,67	Italia	Casagrande (2008)
<i>Milvus migrans</i>	Milano negro	11,79	1,93	Alemania	Meyburg (2009)
<i>Pernis apivorus</i>	Abejero europeo	25,8	2,86	Alemania	Ziesemer (2015)
<i>Strix aluco</i>	Cárabo común	7,2	1,51	Dinamarca	Sunde (2004)
<i>Tyto alba</i>	Lechuza común	7,63	1,56	Francia	Roulin (2002)

"Por tanto, el ámbito se concreta a un buffer de 5 km que tiene como eje central las infraestructuras del PE TOURINÁN III-2, y considera los proyectos citados con anterioridad. El área total representada es de 9.983 hectáreas, es decir, aproximadamente 100 km². El número total de aerogeneradores para este ámbito de estudio es de 30, y el número de líneas eléctricas consideradas es de 2. Los municipios que quedan englobados bajo este ámbito de estudio son A Estrada, Cerdedo, Cuntis, Moraña, Campo Lameiro y Cotobade, todos ellos pertenecientes a la provincia de Pontevedra".

Engádesse un subapartado (6.5.5 *Identificación e valoración de impactos*), no que se avalían os efectos sinérxicos que se poden producir durante a fase de obras e durante a fase de explotación relativas ao ruído, paisaxe e sobre a avifauna e quirópteros e un subapartado 6.6. Valoración cualitativa de los impactos, no que unha vez identificados se valoran de cualitativamente.

Deste estudo de sinerxías, o documento extrae as seguintes conclusións:

- Non existe ningún impacto cualificado como crítico na fase de obras nin na de explotación.
- Non existe ningún impacto cualificado como severo a fase de obras nin na de explotación.
- Na fase de obras prodúcense 10 impactos moderados, sobre a calidade sonora, o solo, sobre a modificación da paisaxe, a flora, hábitats naturais, biodiversidade, desprazamentos de fauna e turismo (festa Rapa das Bestas).
- Na fase de explotación os aerogeneradores producen 3 impactos moderados negativos, sobre a paisaxe por presenza de elementos antropógenos, e o xerado polas sinerxías respecto á fauna e a paisaxe. A presenza da liña eléctrica produce 2 impactos moderados negativos, sobre a paisaxe por presenza de elementos antropógenos, e danos por sinerxías sobre a fauna. Ademais, tendrían lugar tres impactos moderados positivos sobre a xeración de enerxía limpa, o medio mariño (loita contra o cambio climático) e a economía, da mesma maneira que ocorre coa presenza do centro de seccionamiento e os seus traballos asociados sobre este último elemento.
- O resto de impactos son compatibles.

Por último inclúese un último subapartado (6.8. *Implicaciones económicas de los efectos ambientales*) no que se establecen as implicacións económicas derivadas dos efectos ambientais positivos que se producen no parque eólico e a súa infraestrutura de evacuación, non existindo implicacións económicas de consideración para os efectos ambientais positivos.

O informe emitido pola **Dirección Xeral de Patrimonio Cultural** indica que o EsIA contén un apartado 6.5.- *Evaluación de efectos sinérgicos*, subapartado 6.5.5.11.- *Patrimonio cultural*) que considera os posibles efectos sinérxicos sobre o patrimonio cultural e que estes non se verán incrementados se se toman as medidas correctoras necesarias nos diferentes parques eólicos de forma individual.

Do mesmo xeito, o **Instituto de Estudos do Territorio**, no seu informe emitido en relación ao EIIP indica que se valoran as sinerxías sobre a paisaxe. Indícase que a incidencia visual producida polos aerogeneradores que serán visibles desde unha ampla extensión de terreos e a longas distancias verase incrementada polo efecto sinérxico derivado da presenza doutros parques da zona.

Por último, a **Dirección Xeral de Patrimonio Natural**, como xa foi mencionado no apartado do resumo da análise técnica do expediente desta DIA, emitiu un informe complementario sobre os efectos sinérxicos do proxecto sobre o patrimonio natural e a biodiversidade en resposta á solicitude do órgano ambiental. Neste informe analízase e resúmese o apartado de sinerxías do EsIA no que consta que o número total de aerogeneradores na área de estudo (5 km) é de 30 e o número de liñas eléctricas 2. Como conclusión, este informa de que *"o presente proxecto non provoca efectos sinérxicos incompatibles no ámbito das novas competencias"*

3. ÁMBITO DA DIA

Unha vez efectuada a análise do expediente, cabe indicar que o proxecto do parque eólico Touriñán III-2 consiste na instalación e explotación dun parque eólico de 24 MW de potencia total nos concellos da Estrada, Cuntis e Campo Lameiro (Pontevedra), constituído por 5 aerogeradores de 5 MW de potencia nominal unitaria (AE-01 limitado a 4MW), que se localizarán dentro do polígono definido polas seguintes coordenadas UTM (ETRS89, fuso 29):

Vértices poligonal	UTM X	UTM Y
1	541.205	4.716.024
2	541.806	4.715.820
3	541.871	4.715.084
4	541.337	4.713.350
5	540.475	4.712.900
6	539.935	4.713.927
7	540.165	4.714.373
8	539.989	4.714.651

A localización dos aerogeradores e demais infraestrutura asociada ao parque eólico será a que se recolle nos planos do **Documento N.º 3: Planos** do documento titulado *Estudio de Impacto Ambiental del parque eólico Touriñán III-2, en los términos municipales de Cuntis, A Estrada y Campo Lameiro (Pontevedra). Agosto 2021* (asinado dixitalmente o 29.10.2021).

4. CONDICIÓN AMBIENTAIS

4.1. Condicións particulares

1. Considerando o exposto no apartado 2. *Tramitación e análise do expediente*, establececese como condicionado particular para o desenvolvemento do proxecto o cumprimento do contido dos informes que consten no expediente, ademais do recollido no EsIA e na restante documentación avaliada, tendo en conta que as condicións ou medidas dos informes prevaleceran fronte as do estudo ambiental ou a restante documentación no caso de contradición entre elas e que, en todo caso, calquera condición desta DIA prevalece fronte as anteriores.

2. Ademais, no que respecta ao informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, o promotor deberá elaborar unha proposta detallada referente ás medidas adicionais sinaladas pola dita dirección xeral para garantir a minimización do impacto por colisión en aves (pintado das aspas dos aerogeneradores de acordo cos criterios establecidos pola antedita dirección xeral) e, para as especies recollidas no EsIA e no informe da antedita dirección xeral, así como outras especies de rapaces para as que se detecte un aumento da frecuencia, implementar tecnoloxías de redución do impacto por colisión tales como sistemas de detección baseados en vídeo) e quirópteros (restringir a rotación das pas o máis posible por baixo da velocidade de réxime), así como as diversas actuacións a desenvolver no marco do programa de vixilancia ambiental, incluíndo aquelas destinadas a desenvolver para verificar a eficacia das ditas medidas.

O documento que elabore o promotor para dar cumprimento ao anterior deberá contar, previamente ao inicio das obras, co informe favorable da Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

O órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia do dito informe e da documentación na que se basee.

3. En canto a posible afección do proxecto sobre a poboación e a saúde humana en relación co efecto *parpadeo de sombras* (*shadow flicker*) durante a fase de funcionamento do parque nos potenciais receptores non se poderán superar os limiares de exposición que en cada momento estableza a autoridade competente ou normas que o regulen, téndose que adoptar as medidas mitigadoras oportunas (por exemplo, instalación de barreiras ou pantallas) ou programar paradas temporais dos aeroxeradores implicados no caso de que se supere o limiar recomendado.

Neste sentido levarase a cabo un seguimento da posible incidencia deste efecto sobre os receptores considerados, recollendo os seus resultados nos informes do programa de vixilancia ambiental segundo se indica no punto 5.3 da DIA.

4. No que respecta ao informe de Augas de Galicia, establécese que para os traballos a realizar que se desenvolvan dentro do territorio Galicia Costa, en zona de servidume, así como os movementos de terras previstos, disporase de barreiras de retención de sedimentos e entre estas e os leitos disporase un pano de xeotextil chantado ao terreo (revisarase periodicamente para repoñelas no caso de deterioro). Ademais, haberase de solicitar autorización para a extracción de préstamos en zona de policía de leitos.

5. Previamente ao inicio das obras, o promotor deberá contar con informe favorable da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural.

6. O promotor debera depositar un aval para garantir o cumprimento das medidas correctoras e responder da reparación dos posibles danos que se lle poidan causar ao medio ambiente e do custo da restauración, conforme o disposto no Decreto 455/1996, do 7 de novembro, de fianzas en materia ambiental.

Proponse como importe do aval, que será actualizable debera fixar o órgano substantivo, a cantidade de 384.458 euros, dos cales 164.768 corresponden a fase de obras e 219.690 a de desmantelamento e abandono do parque eólico.

Para a cancelación do dito aval será preciso o informe favorable do órgano ambiental, logo do levantamento dunha acta de comprobación pola inspección ambiental conforme establece o referido Decreto 455/1996.

A solicitude de cancelación realizarase a través do órgano substantivo, e so se poderá efectuar unha vez estean totalmente rematados os labores de restauración e integración paisaxística e logo de que o promotor acredite, mediante os informes do programa de vixilancia ambiental e calquera outra documentación que se considere oportuna de ser o caso, a suficiencia e o éxito dos traballos efectuados, tanto os referentes a restauración (coa vexetación debidamente implantada) como as demais actuacións relacionadas coa imposición do aval ambiental.

4.2. Condicións xerais

Ademais do condicionado establecido no punto anterior, ao proxecto seranlle de aplicación, segundo proceda, as seguintes condicións que complementan, matizan ou subliñan as anteriormente indicadas:

4.2.1 Protección da atmosfera

1. Co fin de minimizar a emisión de po durante a fase de obras, nos períodos de seca procederase á rega dos vieiros e das superficies onde se estean a realizar escavacións ou movementos de terras. Ao comezo das obras deberán terse dispostos na zona os medios necesarios para tal fin.

2. Os camións que transporten terras ou outros materiais que poidan xerar po deberán ir cubertos con lonas ou dispositivo similar. Así mesmo procederase, no caso de ser necesario, ao lavado das rodas dos camións á saída da zona de obras.

3. Os niveis de presión sonora debidos á construción e funcionamento do parque deberán cumprir coa normativa vixente, tendo en conta que no caso de que se superen os límites legalmente establecidos teranse que adoptar as medidas protectoras ou correctoras oportunas (emprego de mantas de goma durante as voaduras, incremento do illamento dos equipos, correcto mantemento das instalacións, pantallas de illamento acústico, etc).

Para tal fin, tanto na fase de obras como na de funcionamento do parque o promotor levará a cabo un plan de seguimento do nivel de ruído ao abeiro do Decreto 106/2015, do 9 de xullo, sobre contaminación acústica de desenvolvemento da normativa básica estatal en materia de ruído, por unha entidade acreditada polo organismo nacional de acreditación (ENAC) como laboratorio de ensaios acústicos ou como entidade acreditada, en ambos casos, no ámbito do ruído ambiental, tendo en conta os aspectos que se indican no punto 5.2 desta DIA.

4.2.2 Protección das augas e leitos fluviais

1. Toda actuación ou afección no dominio público hidráulico ou na zona de servidume e policía de leitos, incluíndo zonas de fluxo preferente e zonas asolagables así como calquera captación ou vertedura se é o caso, precisarán da autorización ou permiso do organismo de cunca competente, que deberá ser solicitada e obtida polo promotor previamente ao inicio das obras.

En calquera caso, deberán terse en conta en todo momento as limitacións e demais prescricións establecidas no Real decreto legislativo 1/2001, do 20 de xullo, polo que se aproba o texto refundido da Lei de Augas e no Regulamento do Dominio Público Hidráulico (RD 849/1986, do 11 de abril), así como na Lei 2/2021, do 8 de xaneiro, de pesca continental de Galicia e, no que sexa aplicable, o Decreto 130/1997, do 14 de maio, polo que se aproba o Regulamento de ordenación da pesca fluvial e dos ecosistemas acuáticos continentais, e demais normativa que resulte de aplicación, entre ela as disposicións normativas dos plans hidrolóxicos.

2. En calquera zona onde poida existir risco de desencadeamento de procesos erosivos, de incorporación de sólidos ás augas e/ou de modificación do réxime hídrico, extremaranse as precaucións na execución e control das obras e na adopción das medidas protectoras, correctoras e de vixilancia ambiental que figuren na documentación avaliada, así como as que se deriven desta DIA e calquera outra que resulte necesaria para a preservación do dominio público hidráulico e a calidade das súas augas.

Neste sentido, conforme avance a obra procederase a estabilizar os noiros de desmonte e/ou terraplén que se xeren, co obxecto de previr fenómenos erosivos e a incorporación de sólidos ás augas. Porase especial coidado na adopción das medidas fronte os arrastres e escorregamentos, tal e como se establece na condición 4.2.3.5 da DIA

3. A calidade das augas manterase de xeito que, co motivo das obras, non diminúa respecto da existente antes do inicio destas. Non está permitido o lavado de maquinaria e utillaxe nos cursos de auga nin en ningún outro elemento do dominio público hidráulico. Prohíbese a vertedura directa ou indirecta de augas residuais ou produtos susceptibles de contaminar as augas continentais ou calquera outro elemento do dominio público hidráulico sen a correspondente autorización de vertedura.

Para tal fin, tanto na fase de obras como ao final destas ata que se constate a ausencia de afeccións, levarase a cabo un plan de control da calidade das augas.

4. Non se acumularán substancias, calquera que sexa a súa natureza e lugar en que se depositen, que constitúan ou poidan constituír un perigo de contaminación das augas (superficiais ou subterráneas) do dominio público hidráulico e/ou degradación do seu contorno.

Polo que durante a execución dos traballos non se poderán utilizar as marxes dos ríos e ribeiras como lugares para o depósito de materiais, parque de maquinaria, lavados e, en xeral, todas aquelas actividades que supoñan un risco de contaminación das augas ou alteracións do ecosistema asociado.

5. Non se afectarán, ou de ser o caso terán que ser repostas na súa totalidade, as instalacións ou servizos de abastecemento de auga, saneamento ou calquera outro amparado pola lexislación hidráulica que se poidan atopar na área de influencia das obras, téndose que garantir a compatibilidade da actuación cos usos preexistentes. De igual xeito, respectaranse as fontes e mananciais que puideran existir na zona.

Neste sentido, na execución dos alicerces e das gabias do cableado haberase de considerar non afectar á modificación dos niveis freáticos que puideran alterar captacións existentes, aínda que estas non presentaran aparencia de afectación

6. Na rede viaria do parque disporanse as estruturas de drenaxe transversal e lonxitudinal necesarias para non modificar o actual réxime hidrolóxico da zona e permitir a libre circulación das augas. Evitarase a xeración de zonas asolagadas, o trasvase de auga dunha microcunca a outra ou a concentración de grandes fluxos de auga en valgadas con escasa capacidade de acollida.

A incorporación das augas procedentes da rede de drenaxes do parque cara o dominio público hidráulico deberá ser gradual, polo que á saída das drenaxes transversais e nos puntos onde a auga das cunetas se incorpore ao terreo, así como nos tramos de cuneta en zonas de elevada pendente, dispoñeranse sistemas protectores e/ou de disipación de enerxía co fin de evitar fenómenos erosivos, arrastres de materiais, deposición de sólidos ou asolagamentos na traxectoria de incorporación das augas aos cursos naturais.

Tanto na fase de obras como na de explotación do parque realizarase un control do correcto funcionamento desta rede de drenaxes, do estado dos dispositivos de disipación de enerxía e das condicións de incorporación das augas de drenaxe á rede natural, téndose que adoptar as medidas protectoras e correctoras oportunas no caso de producirse os citados fenómenos. Así mesmo, a rede de drenaxes será obxecto dos oportunos labores de mantemento para garantir a súa operatividade.

Para tal fin, o promotor deberá contar cun plan de control da rede de drenaxes do parque, incorporándoo ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

7. O formigón necesario para a execución do proxecto será provisto desde planta ou plantas localizadas fóra da obra e que contén coas debidas autorizacións.

8. A limpeza das cubas das formigoneiras realizarase nas plantas subministradoras sempre que sexa posible. De non ser así, poderá habilitarse unha balsa para tal fin, que deberá estar adecuadamente impermeabilizada e afastada de cursos fluviais. Os restos nela almacenados deberanse entregar a un xestor autorizado ou, no caso de que se pretenda a súa vertedura ao medio, deberá obterse a correspondente autorización de vertedura.

9. O edificio de control deberá contar cunha fosa séptica para o tratamento das augas residuais que se xeren nel. No caso de que a dita fosa non sexa de tipo estanco, o promotor deberá obter do organismo deunca a correspondente autorización de vertedura. Así mesmo, realizaráselle o mantemento necesario para garantir o seu correcto funcionamento.

4.2.3 Protección do solo e infraestruturas

1. Levarase a cabo un control topográfico preciso dos límites das zonas de obra e da localización de todas as infraestruturas e instalacións proxectadas, que se axustarán ao que se derive desta DIA. Non se poderán ocupar terreos fóra dos previstos.

2. Delimitaranse as distintas zonas de obra mediante o seu balizamento, que deberá manterse en perfecto estado durante o transcurso da actuación e ser retirado cando esta finalice.

3. Con carácter xeral, non se efectuarán préstamos na zona salvo xustificación previa, en cuxo caso seleccionaranse zonas que xa vaian ser afectadas polas obras ou, no seu defecto, lugares carentes de valores ambientais ou paisaxísticos relevantes. En todo caso, os préstamos deberán ter a súa procedencia debidamente acreditada e os ocos resultantes serán restaurados ao finalizar a obra.

4. No caso de ter que realizar algún depósito de sobrantes de escavación que non poidan ser empregados na propia obra, o promotor deberá contar cos permisos ou autorizacións que resulten oportunos, e proceder á súa restauración e revexetación unha vez rematada a obra.

5. Cando se executen obras en zonas de elevada pendente deberanse dispoñer mallas antiescorrega ou calquera outra medida adecuada para evitar o arrastre ou rodadura de materiais ladeira abaixo. O estado e a operatividade dos dispositivos antiescorrega será obxecto de control exhaustivo durante a execución das obras. En calquera caso, de producirse arrastres, deberán ser retirados e depositados nun lugar autorizado e a zona devolta ao seu estado orixinal.

6. Adoptaranse as medidas de seguridade necesarias para evitar derramos accidentais de produtos contaminantes como aceites, graxas e carburantes de motores.

7. No caso de ter que realizar voaduras, disporanse os medios necesarios (redes, lonas, ...) para evitar a proxección de fragmentos de rocha ao contorno. En calquera caso, se estes se producisen, deberán retirarse da zona e ser depositados nun lugar autorizado.

8. A circulación de vehículos e maquinaria no parque, tanto na fase de obra como na de funcionamento, restrinxirase unicamente aos vieiros e zonas acondicionadas para o efecto (áreas de manobra).

9. Os elementos do parque non poderán supoñer un obstáculo para o normal uso das pistas ou devasas que puideran existir na zona, debéndose garantir a súa operatividade.

10. Manterase a permeabilidade territorial da zona, conservando os servizos e servidumes de paso que existan na actualidade. Se durante as obras fose preciso cortar o paso dalgunha vía, deberán implementarse rutas alternativas que presten o mesmo servizo.

11. No caso de deterioración de estradas, camiños ou calquera outra infraestrutura, instalación ou servizo preexistente debido á execución da actuación, deberá restituírse a súa calidade e funcionalidade aos niveis previos ao inicio das obras.

4.2.4 Xestión de residuos

1. Todos os residuos que se xeren como consecuencia da construción, explotación e desmantelamento do parque eólico deberán xestionarse en función da súa natureza e conforme á lexislación vixente, primando a reciclaxe e a reutilización fronte á vertedura.

2. Para a zona destinada a casetas de obra, parque de maquinaria, amontoamento de materiais, etcétera, deberá seleccionarse unha localización de baixo valor ambiental, escasa pendente e afastada de calquera curso de auga, hábitats de interese comunitario ou área de protección arqueolóxica.

A dita zona deberá estar dotada das medidas necesarias para evitar a contaminación do solo e das augas e dos medios adecuados para a recollida de posibles verteduras. As casetas de obra deberán dispoñer dun sistema estanco de tratamento químico das augas residuais.

Así mesmo, co obxecto de evitar a dispersión de accións potencialmente contaminadoras e favorecer un adecuado control ambiental, no caso de que finalmente sexa necesario dispoñer dunha área de limpeza das cubas das formigoneiras tendo en conta o sinalado na condición 4.2.2.8, esta localizarase preferiblemente na zona dedicada ás instalacións de obra.

3. Os labores de limpeza, mantemento e reparación da maquinaria durante a fase de obras realizaranse preferiblemente en talleres autorizados, eliminando así o risco de derramos accidentais de substancias contaminantes. Cando isto non sexa posible polas características da maquinaria (con mobilidade

restrinxida ou non apta para circular por estrada), estas tarefas poderanse realizar na zona destinada a instalacións de obra, que deberá estar adecuadamente dotada segundo o establecido na condición anterior.

4. O almacenamento temporal de residuos ata a súa entrega a xestor autorizado realizarase na área de casetas de obra/parque de maquinaria durante a fase de obras, e no recinto do centro de seccionamento durante a fase de funcionamento. Sinalizarase claramente a presenza dos distintos tipos de residuos e cumprirse en todo momento coas normas de almacenamento establecidas na lexislación vixente.

5. Antes do inicio da fase de explotación deberán terse retirado e xestionado a totalidade dos residuos xerados durante a execución das obras.

4.2.5 Protección da fauna, vexetación e hábitats naturais

Con carácter xeral, no desenvolvemento do proxecto garantirase que non se vexan afectados compoñentes do medio natural (tal que as especies de flora e fauna ou os hábitats naturais) que gocen dun réxime de protección legal, atendendo ao disposto nas leis 42/2007, do 13 de decembro, do patrimonio natural e da biodiversidade e 5/2019, do 2 de agosto, do patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia, sen prexuízo de calquera outra normativa que lles resulte de aplicación.

4.2.5.1. Sobre a fauna

1. Para levar a cabo os labores de corta e roza de vexetación, así como os movementos de terras, escolleranse datas fóra das épocas de nidificación e cría da fauna máis sensible a este tipo de actuacións (prestando especial atención á que puidera gozar dalgún réxime de protección legal), adoptando en todo caso as medidas necesarias para non alterar á fauna.

2. Previamente aos labores de corta de arboredo verifícase a ausencia de avifauna nidificante de interese nos pés implicados. En caso de presenza, adoptaranse as medidas oportunas para que poidan finalizar con éxito o período reprodutor. Atenderase especialmente á presenza de aves rapaces ou calquera outra especie que ostente figuras legais de protección ou apareza recollida en listaxes ou libros vermellos que poñan de manifesto a importancia da súa conservación.

3. Se entre as aves rapaces que poidan facer uso da zona do parque se atopasen rapinas do xénero *Circus* (tartaraña cincenta *Circus pygargus* e gatafornela *Circus cyaneus*, catalogadas como vulnerables no CGEA), que nidifican sobre o solo en ambientes de matogueira ou mixtos con pasteiros e polo tanto son susceptibles de verse afectadas polas obras, previamente aos labores de roza da vexetación levaranse a cabo as comprobacións necesarias para determinar a existencia ou non de parellas reprodutoras na área de afección directa das infraestruturas e instalacións proxectadas

No caso de detectar a súa nidificación na zona afectada polas obras, adoptaranse as medidas oportunas para que poidan finalizar con éxito o período reprodutor, incluíndo o establecemento dun perímetro de exclusión duns 500 m de radio en torno ao niño, onde se evitará calquera actuación ata a finalización do período reprodutor (podendo continuar coas obras noutra zona do parque) e outro perímetro de seguridade de 500 m, onde se limitarán ao máximo as actuacións co obxecto de garantir a tranquilidade das aves.

4. Para aquelas especies de fauna que contén cun plan de recuperación, conservación ou xestión, adoptaranse as medidas e actuacións recollidas na dita planificación, cando proceda.

5. Adoptaranse as medidas necesarias para minimizar o potencial impacto da rede viaria do parque sobre a pequena fauna (réptiles, anfibios, micromamíferos...), tanto polo risco de atropelo como polo efecto barreira, así como para garantir que as obras de drenaxe e outras estruturas non supoñan unha trampa para a dita fauna.

Ademais, no caso de que nalgún dos vieiros do parque sexa necesario colocar pasos canadenses para impedir o paso de gando, estes deberán ir dotados de medidas que posibiliten o escape dos pequenos animais que poidan caer ao foxo. As ditas medidas poden consistir, sen prexuízo doutras igualmente efectivas, en dotar ao foxo dunha rampla de subida da fauna (con superficie rugosa e pendente suave), abrir un ou dous laterais do foxo ou darlle saída ao exterior mediante unha tubaxe de diámetro suficiente (mínimo 40 cm).

Así mesmo, levaranse a cabo os controis oportunos para verificar a eficacia das medidas adoptadas e detectar a existencia ou non de afeccións sobre a pequena fauna (incluíndo, de instalarse pasos canadenses, controis de mortalidade nos foxos), incorporando este seguimento ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

6. Respecto á avifauna e os morcegos, realizaranse comprobacións periódicas que permitan determinar a existencia ou non de afeccións sobre os seus efectivos poboacionais e detectar cambios no comportamento e usos do hábitat producidos pola instalación e/ou presenza dos aeroxeradores.

No caso de que se detecte unha incidencia negativa, adoptaranse as medidas necesarias para corrixir a dita situación, entre as que se poden considerar, sen prexuízo doutras, un incremento da frecuencia do seguimento, eliminación de gando morto (ou cubrición ata a súa retirada) para evitar atracción de aves preeiras, parada de máquinas en días con condicións meteorolóxicas moi desfavorables e de baixa visibilidade, evitar a rotación das pas en horarios (ocaso e primeiras horas da noite), épocas do ano e condicións meteorolóxicas (baixas velocidades do vento, etc) de maior actividade de quirópteros, eliminación ou relocalización de aeroxeradores conflictivos, etcétera.

No caso concreto das especies preeiras, estarase ao disposto na Resolución do 21 de marzo de 2014 da Dirección Xeral de Enerxía e Minas pola que se establecen determinadas medidas para previr as colisións de aves nos parques eólicos da Comunidade Autónoma de Galicia.

Para tal fin, o promotor deberá levar a cabo un plan de seguimento da avifauna e quirópteros de acordo co sinalado no punto 5.2 da DIA.

7. Así mesmo, levarase a cabo un seguimento da posible aparición de efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos) sobre a avifauna e os quirópteros entre os parques eólicos que existan no contorno no momento en que este parque eólico entre en funcionamento (fosen ou non considerados na documentación avaliada). Teranse en conta tamén as súas infraestruturas de evacuación de enerxía se for o caso. Este seguimento realizarase mediante a valoración conxunta dos resultados dos seus respectivos plans de vixilancia, téndose que adoptar as medidas protectoras e/ou correctoras oportunas no caso de producirse a aparición deste tipo de efectos.

4.2.5.2 Sobre a vexetación e os hábitats naturais

1. Con carácter xeral, a eliminación da vexetación reducirase ao estritamente necesario para a execución do proxecto. Empregaranse sistemas mecánicos, non facendo uso do lume nin de fitocidas.

2. A corta de arboredo limitarase ao imprescindible, lembrando que previamente terá que presentar a declaración responsable ou solicitar a autorización segundo corresponda, así como a comunicación final ao remate do aproveitamento de ser o caso, en función do disposto na normativa de aplicación.

3. A realización dos aproveitamentos madeireiros implicará a extracción ou trituración da biomasa forestal residual, agás por razóns xustificadas ou aquelas outras establecidas consonte a lexislación en materia de montes.

4. Na xestión da biomasa vexetal eliminada primarase a súa valorización, evitando a queima in situ destes restos, que de ser o caso terá que contar coa preceptiva autorización. En calquera caso, terase presente a lexislación sectorial en materia forestal e de prevención e defensa contra os incendios forestais.

Neste contexto, no caso de optar pola extracción da biomasa forestal residual deberá garantirse a permanencia no monte ou terreo forestal dos restos forestais de menor tamaño nunha porcentaxe do 50 % sobre o total que se vai extraer. Unha vez executado o aproveitamento, en casos de corta final, deberán realizarse as actuacións necesarias encamiñadas á rexeneración da superficie afectada. No caso de que sexa depositada sobre o terreo, procederase a súa trituración e espaxamento homoxéneo, para permitir unha rápida incorporación ao solo, diminuír o risco de incendios forestais e evitar a aparición de enfermidades ou pragas.

5. Adoptaranse as medidas necesarias para eliminar riscos de incendios, tanto na fase de obras como na de funcionamento do parque.

6. Para garantir a non afección e a conservación das especies de flora ameazada que puideran estar presentes na zona de actuación, adoptaranse as medidas preventivas oportunas (balizamento perimetral da súa localización, delimitación das áreas de presenza nos planos de obra, seguimento do estado de conservación dos exemplares e das medidas adoptadas, etc.) e de ser o caso, as medidas correctoras ou compensatorias necesarias. Así mesmo, levaranse a cabo os controis oportunos para verificar a eficacia das medidas adoptadas e detectar a existencia ou non de afeccións sobre as ditas especies, incorporando este seguimento ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

7. En canto aos hábitats naturais, e co fin de garantir que as actuacións sexan compatibles coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade, prestarase especial atención, sen prexuízo doutras, ás medidas de control sobre a afección a solos e vexetación que figuran nesta DIA, balizando adecuadamente as distintas zonas de obra e evitando afeccións non previstas.

8. Adoptaranse medidas preventivas para minimizar o risco de introdución de especies invasoras como consecuencia da execución do proxecto (información ao persoal de obra, limpeza previa da maquinaria, control da procedencia dos préstamos, emprego de especies autóctonas na revexetación,...). No programa de vixilancia ambiental incorporaranse os controis oportunos para acadar unha detección precoz desta situación. No caso de que se confirme a introdución, adoptaranse medidas de resposta rápida para erradicalas.

4.2.6 Integración paisaxística e restauración

1. Adoptaranse medidas que maximicen a integración paisaxística da actuación proxectada. No caso da subestación transformadora/edificio de control/centro colector ou de seccionamento empregaranse materiais, texturas e cores que harmonicen co contorno. Así mesmo, nos traballos de execución e acondicionamento dos vieiros do parque minimizaranse os movementos de terras e coidarase que o firme contraste o menos posible coa contorna.

2. Se na zona existen afloramentos rochosos con interese xeomorfolóxico ou paisaxístico deberán ser respectados, sen que se vexan afectados polas obras.

3. Todas as superficies alteradas ou deterioradas pola execución das obras (marxes dos vieiros, contorno das obras de drenaxe, gabias do cableado, plataformas de montaxe dos aeroxeradores -que deberán ser revexetadas en toda a súa extensión, podéndose deixar un camiño de acceso ata a porta do aeroxerador para os vehículos de mantemento ordinario-, contorno da subestación/edificio de control/centro colector ou de seccionamento e torre/s meteorolóxica/s se é o caso, área/s de casetas de obra e parque de maquinaria, zonas de amoreamento de materiais ou residuos, áreas de préstamo e/ou vertedura de excedentes dos movementos de terras se for o caso...) deberán ser restauradas e revexetadas en función do tipo de terreo do que se trate, co obxecto de favorecer a recuperación do solo e a reinstalación da vexetación orixinal.

Para tal fin, nas actuacións de restauración e revexetación a levar a cabo teranse en conta as seguintes consideracións:

- Co fin de evitar fenómenos erosivos e lograr o máis pronto posible a integración paisaxística das zonas alteradas polas obras, os labores de restauración e revexetación deberán realizarse, na medida do posible, paralelamente ao avance das obras, conforme as distintas superficies a restaurar acaden o seu estado definitivo.
- No caso de precisar achegas externas de terra vexetal por non ser suficiente a retirada na obra, esta non se poderá extraer de áreas onde se atope consolidada e integrada no medio, debendo proceder de amoreamentos ou zonas debidamente autorizadas e que teñan características similares ás do terreo a restaurar, tanto desde o punto de vista edafolóxico como respecto das especies vexetais presentes.
- No que respecta á sementeira, a mestura deberá conter necesariamente especies arbustivas e leguminosas, sen prexuízo das de crecemento rápido que se consideren apropiadas para a zona. A proporción de cada grupo de especies na mestura axustarase, con carácter xeral, ás seguintes porcentaxes: 70% para o conxunto de gramíneas, 15% para as leguminosas e 15% para as arbustivas. A dose a empregar será como mínimo de 30 gr/m² (300 kg/ha).
- A restauración que se faga deberá atender a criterios de coherencia ecolóxica e paisaxística. Todas as especies a empregar na restauración deberán ser autóctonas, preferentemente existentes na zona, compatibles co hábitat no que se vaian implantar e compatibles entre si, co obxecto de maximizar o éxito e integración da restauración.
- Deberá realizarse un seguimento da efectividade dos labores de restauración e revexetación e proceder á reposición das calvas e/ou marras que puideran aparecer nas sementeiras, hidrosementeiras e/ou plantacións efectuadas. Incrementarase a intensidade deste seguimento no caso de que se detecten dificultades para o desenvolvemento da vexetación e levaranse a cabo actuacións adicionais de restauración se o éxito desta non é o axeitado.

4. Unha vez finalizada a vida útil do parque eólico, ou ben no caso de que quedase definitivamente fóra de servizo por calquera causa, ao longo da fase de abandono levaranse a cabo todas as actuacións necesarias para desmantelalo e recuperar a situación preoperacional da zona ocupada pola instalación.

Considerarase, con carácter xeral e sen prexuízo do que no seu momento se poida establecer ao respecto, a desmontaxe e retirada dos aeroxeradores, torre/s meteorolóxica/s e subestación transformadora/centro colector ou de seccionamento (de existir un edificio de control, pode ficar para outros usos), demolición da parte superior do pedestal ou peaña das zapatas, restauración dos novos vieiros creados para uso exclusivo do parque, restitución de terreos e servizos afectados e revexetación das zonas alteradas polo desmantelamento.

5. De xeito previo ao desmantelamento presentarase o correspondente proxecto e documentación para a súa avaliación ambiental.

4.3 Outras condicións

1. Co obxecto de acadar a máxima coordinación e eficacia no cumprimento desta DIA, o promotor deberá designar unha persoa responsable do seu control e notificar o seu nomeamento ao órgano substantivo.

2. Calquera cambio que se pretenda introducir no proxecto respecto do recollido nesta DIA deberá ter en conta a variable ambiental, e no caso de que poida producir efectos significativos sobre o medio ambiente deberásele notificar previamente á Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, a través do órgano substantivo e acompañado da pertinente valoración ambiental comparativa, para que o órgano ambiental o avalíe e informe sobre a súa aceptación, comunicando no seu caso as condicións que cómpre impoñerlle ou se procede iniciar un novo trámite de avaliación ambiental.

3. O promotor deberá comunicar ao órgano ambiental, a través do órgano substantivo e coa suficiente antelación, a data prevista de inicio de obras do parque.

4. O promotor comunicará ao órgano ambiental, a través do órgano substantivo, a data de posta en marcha da instalación.

5. PROGRAMA DE VIXILANCIA E SEGUIMENTO AMBIENTAL

5.1. Aspectos xerais

O obxecto deste programa é o de garantir ao longo do tempo o cumprimento das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias que figuran na documentación avaliada e o condicionado da DIA, así como incorporar procedementos de autocontrol por parte do promotor. Así mesmo, debe permitir detectar, cuantificar e corrixir alteracións ou afeccións que non se teñan previsto, e levar a cabo novas medidas acordes coas novas problemáticas ou coñecementos xurdidos.

Para tal fin, e tomando como base o seguimento proposto na documentación avaliada, deberánse incorporar os controis e estudos necesarios para completalo e adaptalo ao condicionado que se deriva desta DIA. Na definición final do programa fixaranse segundo a fase (previo inicio de obras, replanteo, obras, explotación ou abandono) a periodicidade, os indicadores e os limiares ou valores límite que se vaian utilizar en cada caso.

Será responsabilidade do órgano substantivo que o programa que finalmente se desenvolva neste sentido permita acadar os obxectivos indicados. Así mesmo, teranse en conta as seguintes consideracións:

- O seguimento deberá ser efectuado por persoal cualificado para identificar os elementos protexidos da biocenose e para valorar a idoneidade das medidas adoptadas e os impactos que as actuacións do proxecto poden inducir sobre o medio. Terá a capacidade técnica suficiente de conformidade coas normas sobre cualificacións profesionais e da educación superior.
- Lémbrese que sempre que exista a acreditación e alcance correspondente, os estudos e controis preoperacionais, tomas de mostras, medicións e analíticas, tanto na fase previa ao inicio das obras como nas de replanteo, obras, explotación ou abandono, realizaranse por entidades acreditadas polo organismo nacional de acreditación (ENAC) co alcance correspondente a cada tipo de control, toma de mostras, medición ou analítica a realizar, e que os informes estarán asinados e amparados pola dita acreditación. Deberán ser representativas, e polo tanto levaranse a cabo durante os labores con maior incidencia sobre os aspectos obxecto de seguimento.
- No caso de que se detecten, como resultado deste seguimento en calquera das súas fases, impactos imprevistos ou alteracións que superen os limiares establecidos na lexislación aplicable, no EsIA ou nesta DIA, comunicaráse inmediatamente ao órgano substantivo, propoñendo as medidas correctoras precisas para corrixilos. Se se pon de manifesto a existencia de impactos ambientais severos ou críticos, o órgano substantivo poñerá este feito en coñecemento da Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático.

5.2. Aspectos específicos

1. En relación co plan de seguimento do nivel de ruído ao que se fai referencia na condición 4.2.1, tomando como base a proposta do EsIA, terase en conta o seguinte:

- O promotor deberá incorporar ao programa de vixilancia e seguimento ambiental un documento no que se recolla pormenorizadamente toda a información relativa á metodoloxía do seguimento, aspectos técnicos das medicións, cálculos, límites legais, medidas protectoras e correctoras e calquera outra que resulte procedente ao abeiro da normativa vixente en materia de ruídos.

- En canto aos puntos de control propostos consideraranse como mínimo os lugares propostos na documentación. As medicións realizaranse no contorno das vivendas ou edificacións máis próximas aos aeroxeradores e non no interior dos núcleos, para considerar así os puntos potencialmente máis vulnerables. A localización de cada punto deberá definirse coas súas coordenadas UTM (ETRS89) e reflectirse nun plano a escala mínima 1: 10.000
- Deberan consta os resultados da campaña preoperacional con medicións en todos os puntos indicados, co obxecto de dispoñer de datos previos do ruído de fondo para comparalos cos que se obteñan en cada período de seguimento.
- En canto á periodicidade dos controis, durante a fase de obras efectuarase medicións en cada punto no momento no que se estean executando as obras asociadas ao seu contorno, elixindo un momento coa obra en plena actividade co obxecto de que a medición sexa representativa, na fase de funcionamento será mensual o primeiro semestre, bimestral o segundo e trimestral durante o segundo ano de explotación, podéndose logo variar en función dos resultados obtidos.

2. En canto aos plans de vixilancia e demais controis aos que se fai referencia no punto 4.2.5 da DIA, terase en conta o seguinte:

- Tal e como se desprende do punto 5.1, deberá incorporarse co suficiente detalle ao programa de vixilancia ambiental todo o que se derive das cuestións que figuran no dito punto 4.2.5:
 - Control da nidificación de avifauna protexida ou de interese sobre o solo ou en arboredo.
 - Protección doutra fauna (réptiles, anfibios, pequenos mamíferos,...), detección de atropelos, control das obras de drenaxe e, no seu caso, dos pasos canadenses.
 - Seguimento de avifauna, quirópteros e de posibles efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos).
 - Protección de hábitats naturais e outras especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, en cumprimento das disposicións normativas que lles resulten de aplicación e do disposto nesta DIA.
 - Detección de especies invasoras.
 - Etcétera.
- No caso concreto do plan de seguimento de avifauna (e no de quirópteros naquilo que resulte de aplicación), sen prexuízo do que figure na documentación achegada polo promotor, no informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural en relación coas condicións mínimas para os plans de vixilancia ambiental no relativo ao control da mortalidade por colisión na fase de explotación, ou do que se poida derivar da condición 4.1.1, 4.1.2, ou de calquera outra desta DIA, teranse en conta as seguintes indicacións:
 - Disporase dos estudos previos necesarios para coñecer os efectivos poboacionais e os usos do espazo e do hábitat na zona, as zonas de cría, alimentación ou campeo, colonias ou refuxios (morcegos), durmidoiros, rutas de paso migratorio, movementos estacionais ou desprazamentos diarios, etcétera, co obxecto de definir axeitadamente o plan de vixilancia para detectar posibles cambios nestes aspectos pola instalación e presenza do parque. Estes estudos preoperacionais deberan cubrir o ciclo anual completo do conxunto de especies inventariadas na zona, prestando especial atención a aquelas que ostenten algunha figura de protección, por exemplo e sen prexuízo doutras, as sinaladas no punto 1.3 desta DIA.
 - Conterá unha descrición detallada e xustificada da metodoloxía para o seguimento da incidencia do parque eólico sobre a avifauna, especificando os controis a efectuar e a súa frecuencia, considerando a detección do efecto baleiro, a caracterización do comportamento das aves ante os aeroxeradores e a detección de morte por colisión.

Descríbese a metodoloxía para a estimación dos índices de colisión e a súa variación estacional, e a dun estudo do voo que caracterice a frecuencia, variación horaria, variación estacional, altura e traxectoria dos movementos das aves na zona do parque (uso do espazo).

Incluirase unha valoración da posible distorsión nos resultados polo diferente esforzo de mostraxe, condicións climatolóxicas durante as mostraxes, detectabilidade dos corpos (polo tamaño, vexetación do contorno, etcétera) e desaparición de cadáveres por necrófagos, definindo os factores ou índices de corrección par corrixir as posibles desviacións.

- A periodicidade das visitas de comprobación terá en conta a fenoloxía das especies sedentarias, invernais e migratorias. Co obxecto de diminuír na medida do posible a perda de cadáveres por acción de animais preeiros, as visitas para a detección de aves mortas por colisión terán como mínimo unha periodicidade mensual. No caso de que se efectúen experimentos para o cálculo dunha taxa de desaparición de cadáveres propia para a zona do parque, poderíase axustar a dita frecuencia. Terase en conta que pode resultar preciso incrementar a frecuencia en épocas de paso migratorio e de dispersión de xuvenís.
 - Definición cuantitativa e cualitativa de limiares de risco por colisión e aparición de efecto baleiro, que indiquen a necesidade de adoptar medidas protectoras ou correctoras específicas, xustificando a súa determinación. Na definición destes limiares deberán considerarse as referencias normativas, catálogos ou listas vermellas máis actualizadas.
 - Definiranse as medidas protectoras e/ou correctoras a adoptar en función das situacións de risco que se detecten, considerando entre elas as sinaladas no punto 4.2.5.1 desta DIA, sen prexuízo do que se derive da condición 4.1.2.
 - Descríbese o método de rexistro, tratamento e presentación dos datos obtidos, detallando a periodicidade, estrutura e contido dos informes, que como mínimo incluírán un apartado introdutorio (indicando datas e descrición das campañas efectuadas), outro cos datos e resultados obtidos e un de valoración (considerando tanto o período abranguido polo informe como o acumulado de datos de informes anteriores), discusión e conclusións finais.
- En relación coa condición 4.2.5.1.4 da DIA, no que se refire ao lobo a Dirección Xeral de Patrimonio Natural sinala no seu informe que se ten que dar cumprimento ao punto 18 (Efecto barreira das infraestruturas), apartado 5, do Decreto 297/2008, do 30 de decembro, polo que se aproba o Plan de xestión do lobo en Galicia.

Neste sentido, establece que no primeiro ano de funcionamento do parque, como parte do plan de vixilancia ambiental, débese remitir á dita dirección xeral un estudo con datos sólidos sobre a presenza de lobos na área de influencia do parque eólico e realizar unha avaliación e seguimento das posibles afeccións sobre as súas poboacións: estrutura social, zonas de cría, uso do espazo, etc.

Na procura da mellor implementación das ditas medidas, o promotor e o órgano substantivo terán en conta que todos os aspectos relativos á súa planificación e desenvolvemento deberán coordinar previamente coa dita Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

Para a realización dos estudos ou calquera actuación que se desenvolva no marco do programa de vixilancia e seguimento ambiental en relación coas especies protexidas, o promotor deberá contar coas autorizacións que correspondan da antedita dirección xeral.

5.3. Informes do programa de vixilancia

O promotor deberá presentar os informes do programa de vixilancia e seguimento ambiental ante o órgano substantivo, a quen lle corresponde efectuar o seguimento e vixilancia do cumprimento da DIA de acordo co establecido na normativa de avaliación ambiental. Estes informes estarán asinados polo persoal técnico responsable da súa elaboración e terán que contar coa supervisión, aprobación e sinatura da persoa responsable designada para o control do cumprimento da DIA.

Os informes avaliarán pormenorizadamente o cumprimento da DIA en relación a todos os aspectos considerados nela, así como das indicacións, valoracións e medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias contidas no EslA e a restante documentación avaliada.

Con carácter xeral, incluíranse os resultados das campañas preoperacionais ou estudos complementarios que se efectúen e os que no seu caso xa consten no EslA ou as súas addendas, comparándoos cos que se obteñan en cada período de seguimento.

Sen prexuízo do que, co decurso do tempo, se poida derivar do desenvolvemento do programa de vixilancia, o seguimento da DIA estruturarase nos seguintes informes:

1. Durante a execución das obras o promotor presentará, con carácter trimestral, un **informe de obras** co seguinte contido mínimo:

- a) Cronograma de obras actualizado con todas as actividades (incluíndo a adopción das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias) no que se indique, para cada unha delas, a porcentaxe de execución respecto do total. No cronograma figurará a data de actualización.
- b) Informe de avance da obra, onde se describa o desenvolvemento dos traballos en relación a todos os compoñentes do proxecto. Acompañarase de reportaxe fotográfica (con indicación da data e hora nas fotografías e plano de puntos de toma) e dun plano de planta a escala 1:5.000 ou maior detalle, dotado de coordenadas UTM (ETRS89), no que se reflecta a situación real das obras e a porcentaxe de execución de cada actividade.
- c) Resultados do plan de seguimento do nivel de ruído (con medicións en plena actividade, indicando persoal de obra e maquinaria en funcionamento durante as medicións), control da calidade das augas, funcionamento da rede de drenaxes e mantemento do réxime hídrico (seguimento hidrolóxico), seguimento de avifauna e quirópteros, protección da pequena fauna e hábitats e especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, tendo en conta os puntos 4.2.1, 4.2.2, 4.2.5 e 5 da DIA.
- d) Informe onde se detallan, para aqueles indicadores ambientais que non teñan plans de seguimento específicos, os resultados dos controis efectuados de acordo co programa de vixilancia que se deriva desta DIA (indicando datas das visitas), así como os da aplicación das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias (tanto as que figuran na documentación avaliada como as derivadas desta DIA), incidencias e/ou imprevistos acontecidos e solucións adoptadas, labores de restauración efectuados, xestión de residuos de obra, etcétera.

2. Ao final das obras, no prazo máximo de dous (2) meses contados desde o remate dos traballos, achegará un **informe fin de obras** que como mínimo inclúa:

- a) Informe onde se describa o desenvolvemento dos traballos desde a emisión do último informe de obras e se detalle o estado final do parque e da área afectada tras a finalización das obras, en relación a todos os aspectos que figuran na documentación avaliada e no condicionado desta DIA. Conterá así mesmo un resumo do seguimento ambiental efectuado ao longo de toda a fase de obras e das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias adoptadas, así como das incidencias ou imprevistos acontecidos e as solucións adoptadas.
- b) Reportaxe fotográfica que amose con detalle os aspectos máis salientables da actuación: zonas nas que se implantaron os aeroxeradores, contorno do centro de seccionamento, torre meteorolóxica, estado dos vieiros, cunetas e drenaxes, gabias do cableado, estado de limpeza da área (en especial das zonas de instalacións de obra e parque de maquinaria), zonas onde se efectuaron medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias, etc. Nas fotografías indicárase a data e a hora, acompañándoas dun plano de localización.
- c) Plano *as built*, a escala 1:5.000 ou maior detalle e dotado de coordenadas UTM, no que se reflecta a situación real de todas as instalacións e infraestruturas do parque, así como as zonas onde se

levaron a cabo medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias. Incluirase unha táboa coas coordenadas UTM (ETRS89) das posicións definitivas dos aerogeradores, do centro de seccionamento e da torre meteorolóxica.

- d) Ficheiros dixitais do plano *as built* coas seguintes capas: poligonal do parque, aerogeradores, vieiros, centro de seccionamento e torre meteorolóxica. O formato será compatible con sistemas de información xeográfica (SIX). O sistema de proxección será o UTM, adoptándose como sistema de referencia xeodésico o ETRS89. Os datos vectoriais entregaranse en formato ESRI shapefile (.shp).

3. Unha vez iniciada a explotación do parque o promotor deberá presentar, con periodicidade semestral durante os dous primeiros anos de funcionamento e anual os seguintes, un **informe en fase de funcionamento** co seguinte contido mínimo:

- a) Resultados do plan de seguimento do nivel de ruído (identificando os aerogeradores en marcha durante as medicións), do seguimento do efecto parpadeo de sombras ou *shadow flicker*, do control do funcionamento da rede de drenaxes do parque e o mantemento do réxime hídrico (seguimento hidrolóxico) e, se é o caso, do seguimento da calidade das augas, conforme se deriva dos puntos 4.1, 4.2.1, 4.2.2 e 5 da DIA.
- b) Resultados dos plans de seguimento de avifauna e quirópteros (incluíndo todo o relativo ao desenvolvemento e eficacia das medidas adicionais ás que fai referencia a condición 4.1.2 da DIA), das medidas de protección de pequena fauna, hábitats naturais e especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, e seguimento dos posibles efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos), tendo en conta os puntos 4.1, 4.2.5 e 5 da DIA.

No caso do plan de vixilancia ambiental e control da mortalidade por colisión de aves e quirópteros terase en conta o establecido pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural no punto V do seu informe.

- c) Informe, acompañado de reportaxe fotográfica, no que se describan con detalle os resultados do plan de restauración, indicando os avances e incidencias no proceso de rexeneración da cuberta vexetal e de integración paisaxística da instalación, aparición de especies invasoras se é o caso, estado dos vieiros, cunetas, plataformas de montaxe, gabias do cableado, contorno do centro de seccionamento e torre meteorolóxica, así como daquelas zonas nas que se adoptasen medidas de protección contra a erosión. Nas fotografías indicárase a data e a hora, acompañándoas dun plano de localización.

Conterá tamén unha avaliación da eficacia e evolución de todas as medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias adoptadas (tanto as que figuran na documentación avaliada como as derivadas desta DIA) e a descrición, se é o caso, das incidencias acontecidas e as solucións adoptadas. Detallaranse así mesmo, para aqueles outros indicadores ambientais que non teñan plans de seguimento específicos, os controis efectuados de acordo co programa de vixilancia que se deriva desta DIA (indicando datas das visitas).

- d) Cando corresponda segundo o expresado na condición 5.2.2 da DIA sobre as actuacións de estudo e seguimento do lobo, xunto co informe en fase de funcionamento achegarase un documento específico cos contidos que se determinen en función do sinalado na dita condición.

Á vista dos resultados que se obteñan durante os dous primeiros anos de seguimento, ou ben por solicitude motivada do promotor cursada ante o órgano substantivo, poderase revisar, se é o caso, o contido ou a frecuencia dos controis e informes que se deben realizar en anos posteriores.

4. Informe previo ao abandono: cunha antelación de seis (6) meses respecto da data prevista para a finalización da explotación do parque, o promotor remitirá ao órgano substantivo un documento (con memoria, planos, pregos de condicións, orzamento, prazo de execución e avaliación dos aspectos ambientais) no que se detallen todas as actuacións previstas para o cumprimento da condición 4.2.6.4.

5. **Informe posterior ao abandono:** transcorridos dous (2) meses desde o remate dos traballos de desmantelamento e abandono do parque, o promotor achegará un informe coa descrición detallada das actuacións levadas a cabo, con especial mención á xestión dos residuos procedentes do desmantelamento e á restauración das superficies afectadas. Incluirá unha reportaxe fotográfica que reflicta o estado final da área, unha vez rematados os labores de abandono e realizada a oportuna revexetación.

6. PROPOSTA

Logo de finalizar a análise técnica do expediente de avaliación de impacto ambiental, propónse formular a declaración de impacto ambiental nos termos recollidos ao longo deste documento, en cumprimento do disposto no artigo 41 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental.

Santiago de Compostela, na data da sinatura electrónica

Juan Manuel Camiño Soto
Subdirector xeral de Avaliación Ambiental
(asinado electronicamente)

RESOLVE

Formular a declaración de impacto ambiental do parque eólico Touriñán III-2, considerando que o proxecto, segundo a documentación aportada polo órgano substantivo, é ambientalmente viable sempre que se cumpra, ademais do recollido no estudo de impacto ambiental e a restante documentación avaliada, o condicionado que figura ao longo deste documento, tendo en conta que no caso de que exista contradición entre eles, prevalecerá o disposto nesta DIA.

Ademais do obrigado cumprimento das condicións sinaladas, se se manifesta calquera tipo de impacto non considerado ata o momento, este órgano ambiental poderá ditar, do xeito que proceda, os condicionados adicionais que resulten oportunos.

Consonte o disposto no artigo 52 da dita Lei 21/2013, correspóndelle ao órgano substantivo o seguimento e vixilancia do cumprimento da declaración de impacto ambiental.

Esta declaración de impacto ambiental farase pública a través do *Diario Oficial de Galicia* e da páxina web da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, e se remitiráselle ao órgano substantivo para os efectos que correspondan no marco do procedemento de autorización administrativa das instalacións.

Así mesmo, non exime ao promotor de obter calquera outra autorización, licenza, permiso ou informe que sexa necesario para a execución e/ou funcionamento do proxecto.

O órgano substantivo deberá notificar a esta dirección xeral calquera cambio de titularidade que se produza na instalación.

De acordo co artigo 41.4 da lei de avaliación ambiental, a declaración de impacto ambiental non será obxecto de recurso sen prexuízo dos que, se é o caso, procedan na vía administrativa e xudicial fronte o acto polo que se autoriza o proxecto.

Santiago de Compostela, na data da sinatura electrónica

María Sagrario Pérez Castellanos
Directora xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático
(asinado electronicamente)

